

๑๐. นางสิริมา เป็นนางข้าหลวงคนหนึ่งของสมภารดี เป็นคนดี รักศักดิ์ศรี และรักครอบครัว
เมื่อถูกไล่ความ - กลืนแก้ง..... แสดง

๑๑. สุนทรี ป้าของสมภารดี มีบทแสดงฉากเดียว แต่มีความสำคัญไม่น้อย ผู้แสดงควรเก่งในทาง
ให้ความรู้สึก - คั่นคั่น - หวาดหวั่น - กลัวจนพูดไม่ออก - ร้องไห้ฟูมฟาย

..... แสดง

ต่อไปนี้เป็นผู้แสดงสมทบ

ก. พราหมณ์หลายคนมารายพระเวทย์ในงานแต่งงาน

ข. แขนงหรือหญิงชายมาในงานแต่งงาน มีมานเข้าฉากประมาณ ๖ - ๗ คน หรือมากกว่าก็ได้

ค. ยาจก

ง. คนรับทาน แขนงกายซอมซ่อทั้งชายหญิง มีวัยต่าง ๆ กันมากที่สุดเท่าที่จะมากได้

จ. ราชบุรุษแห่งโกสัมพี มีประมาณ ๕ - ๖ คน

ฉ. นางข้าหลวงฝ่ายมาคันทียา ๖ - ๗ คน ฝ่ายสมภารดีมากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ช. ระเบียบการตะ ๑ ชุด

ซ. นายมาคันทียะ (อาของมาคันทียา) และญาติ ประชาชน (ที่อ้างเป็นญาติ) รวมแล้วประมาณ ๒๐ คน

ฉาก

๑. ภายในสวนหลังบ้านภักทวดีศรีเศรษฐี ต้องการบรรยากาศโรแมนติก (เวลากลางคืน) มีต้นไม้เป็นโพธิ์กราวน้ำมัน
มีที่นั่งสำหรับ ๒ คน (ไม่ต้องทำเป็นฉากใหญ่)

๒. ภายในบ้านภักทวดีศรีเศรษฐี เป็นห้องกว้าง ด้านหน้าเป็นผนังยาว มีช่องลมอยู่ ๒ ช่อง (บ้านสมัยนั้นยังไม่มีหน้าต่าง)
ช่องหนึ่งอยู่ใกล้ประตูเข้าออกทางซ้ายมือ (เมื่อยืนหันหน้าเข้าฝา) ตรงมุมสุดของผนังซ้ายมือ ทำผนังออก
มาข้างหน้าเฉียงซ้าย ๔๐ องศา ดังนั้นประตูเข้าออกจึงควรอยู่ตรงมุม (เพื่อความสะดวกของการจับภาพ) ผนังทั้งหลาย
มีบานประดับบ้าง พราหมณ์นั่งรายพระเวทย์อยู่ทางผนังที่ต่อออกมา เครื่องพิธี เช่น ฉากทองไฟ, หม้อวางมะพร้าว
ก็วางแถวนี้ ก่อนสุดผนังตรงหน้าคานขวามือ กันม่านตรงออกมา ๕๐ องศา (สามารถแขวนอยู่ใต้ม่านคานขวามือ)
อุปกรณ์ประกอบฉากอื่น ๆ เช่น ที่นั่ง, ฉากโต ฯลฯ จัดวางให้สวยงาม และสมฐานะ (ที่นั่งอย่าให้สูง)

๓. ทางเดินสายหนึ่งผ่านเพิงเล็ก ๆ เป็นทางเดินในป่า ดังนั้นต้องมีแบคกราวนด์ โพธิ์กราวน้ำมัน ใหญ่หน่อยส่วนของฉากก่อน-
ข้างยาว เพิงผุ ๆ เก่า ๆ อยู่ตรงปลายทางเดินด้านหนึ่ง จะถ่ายภาพในเพิงด้วย จึงต้องทำที่นั่ง หลังคาเพิงมุงด้วย
ใบไม้หรือหญ้า ฝาไม้ไผ่ซีกตะ โรอยใบไม้แห้งหน้าเพิงให้ดูเศร้า ๆ ต้นไม้ที่นำมาประกอบในฉากส่วนมากแห้งโกร๋น
ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศของฉากดูโศกเศร้ายิ่งขึ้น

๔. โรงทานเห็นส่วนหนึ่งของโรงทาน นอกนั้นเป็นลานโล่ง แบคกราวนด์เป็นภูเขาไกล ๆ และต้นไม้ไกลปานกลาง ฉากนี้
เมื่อใช้ในองก์ ๕ ต้องยกรั้วไม้ไผ่ (ซึ่งทำไว้ก่อนแล้ว) มาตั้ง เป็นรั้วมีทางให้คนเข้าทางหนึ่งออกอีกทางหนึ่ง

๕. ราชอุทยานของพระเจ้าอุเทน ฉากนี้เป็นฉากเอก - โอ้อ้อ สวยงามสมฐานะกษัตริย์ มีศาลาที่ประทับกลางสวน มีต้นไม้
น้อยใหญ่นานาพันธุ์ มีสระน้ำและมีดอกบัวบานอยู่ในสระ ลานกว้างพอสำหรับเต้นระบำ รำห่อน.

๖. ห้องบรรทมของพระนางสามาวดี เป็นห้องของอัศรมเหสีมีพระแท่นบรรทมวางอยู่ทางมุมหนึ่ง มีผนังห้องไม่มีรูเจาะในชั้นแรก (แต่ตอนหลังเจาะรู เป็นช่องสูงเสมอเข่า กว้างสูงขนาด ๑ ฟุต หนึ่งช่อง.....ทำคิบบานพับปิดไว้ก่อน เปิดทีหลัง) มีประตูเข้าออกอยู่ด้านซ้าย เปิดออกเห็นแบคกราวนเป็นประตูโกล่อีกบานหนึ่ง เคียงบรรทมตั้งที่ผนังซ้ายมือ ห่างจากประตูพอจับภาพหลอดเฟลม มีอุปกรณ์ประดับฉากเป็นต้นว่า ม่าน และเครื่องกษัตริย์ (อนึ่งฉากนี้เมื่อตอนจบเรื่อง - ความเรื่องทองผา กำลังนั้น ต้องเตรียมเจ้าด้านของทราศศพ และสิ่งใหม่ไฟ, ผนังต้องพ่นสีไฟใหม่.....และทึบของปรักหักพังจากไฟให้เกลื่อนกล่น)
๗. ส่วนหนึ่งของห้องบรรทมพระนางมัทนียา มีฐานะเป็นอัศรมเหสีเหมือนกัน แต่ไม่ต้องทำเป็นฉากใหญ่นัก มีที่ประทับและที่สำหรับนางข้าหลวงนั่ง.....อย่าลืมห้องไม่มีหน้าต่าง

หมายเหตุ เพื่อสะดวกและทันที่ต่อการตัดภาพ เห็นควรจัดสร้างฉากดังนี้ -

หันหน้าไปยังผนังตรงคานใน เริ่มสร้างฉากทางผนังด้านซ้ายคือ ด้านห้องแต่งตัว เริ่มฉาก ๔ (โรงทาน) ฉาก ๓ (ทางเดิน) ฉาก ๕ (ราชอุทยานมีบ่อน้ำอยู่แล้ว) ฉาก ๖ (ห้องบรรทมสามาวดี) ฉาก ๗ (ห้องบรรทมมัทนียา) ฉาก ๘ (ภายในบ้านภักทวคีย์เศรษฐี) ฉาก ๑ (ภายในสวนหลังบ้านภักทวคีย์)

อุปกรณ์สำคัญในการแสดง (ไม่รวมเครื่องประดับฉาก)

๑. พิน ๒ คัน สำหรับคนชั้นเศรษฐีและกษัตริย์
๒. เครื่องพิธีที่ใช้ในงานแต่งงานเป็นต้นว่า มะพร้าว, ไฟ, ดาด ฯลฯ (ดูรายละเอียดในองค์ ๒)
๓. ภาชนะดินเผา ๆ สำหรับใส่อาหาร (ชอทาน) จำนวนมาก ๆ และมีรูปลักษณะต่าง ๆ กัน (ใช้ในฉากโรงทาน และฉากป่า)
๔. ข้าวสวดยมาก ๆ พร้อมถ้วยภาชนะใส่และที่ตัก ภาชนะจะใช้เป็นอ่างใบใหญ่ก็ได้, กับข้าวมีลักษณะคล้ายน้ำพริกเผา เหยาะใส่ข้าวให้คนละนิค ๆ (ใช้ในฉากโรงทาน)
๕. ดอกไม้สด มี กาวเรือง, ระเบิด, มะลิ, ดอกบัว ร้อยเป็นพวงมาลัยประดับกายสามาวดี และช่อดอกไม้ธูปของคันพิน
๖. งูเห่าเทียม ๑ ตัว (มีขายตามร้านขายเครื่องเล่นเด็ก)
๗. ชนุกันใหญ่ ๆ มีลูกพร้อม
๘. แผ่นเสียงเพลง ขน่าย, พรานหม่นรายพระเวทย์, คนตรีเฉพาะที่แสดงบรรยากาศพระพุทธเจ้าเสด็จ และอื่น ๆ (ดูรายละเอียดประจำองค์)
๙. ภาพยนต์ไฟไหม้ปราสาท (หรือไหม้สถานที่คล้ายกัน)
๑๐. สไลด์พระพุทธรูปที่สารนาถ, คำนขึ้นที่อินเคีย, สถานที่ประสูติ, ตรัสรู้, ปรีนิพาน (พระพุทธรูปปางปรีนิพาน)
๑๑. เทปเสียงสวดคำนัมัสการ (นโมฯ) และสวดมนต์ (พุทธังฯ) ภาษาอินเคีย เปิดในห้องเสียงและเทปเฉพาะที่ต้องเปิดในฉากอีก ๒ ตอน คือ คำพูดของภรรยา (องค์๙) กับคำสวดมนต์ที่จะใช้สลับคำพูดสก (แปล) ของสามาวดีและพระเจ้าอุเทนกับพวก

เครื่องแต่งกาย

ดูรายละเอียดประจำองค์

ก่อนเริ่มเรื่อง

ผู้แทน ของคณะผู้จัดทำ - กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดละคร, รับเงินจากผู้อุปถัมภ์รายการและผู้บริจาค ขอขอบคุณ
 การขอบคุณ...ใช้เวลาให้น้อยที่สุดที่จะน้อยได้

เริ่มเรื่อง

TAPE AII (ฉบับสมบูรณ์) (ฉบับสมบูรณ์-100)

ภาพ (สไลด์) สถานที่ประสูติ

บรรยาย - ณ ที่ซึ่งลอมบริเวตไว้นี้ อยู่ในอุทยานลุมพินีวันหรือตำบล รุมมินเค แขวงเปชวาร์ แคว้นเนปาล
 ปัจจุบัน, เมื่อ ๒๕๔๓ ปีมาแล้วตรงกับวันวิสาขปุณณมีเพ็ญเดือน ๖ เจ้าชายสิทธัตถะโกรสแห่ง
 พระเจ้าสุทโธทนะ ประสูติจากครรภ์พระนาง เจ้ามายา

ภาพ (สไลด์) ต้นโพธิ์ตรัสรู้

บรรยาย - ณ บริเวณพระมหาโพธิ์ต้นนี้ เจ้าชายสิทธัตถะ ผู้ถือเพศบรรพชิตอยู่ ๖ ปีแล้ว ทรงรับหญ้า
 ของคนหาบหญ้าชื่อ โสติยะ ซึ่งภายในระหว่างทาง ทรงลาคนหาบต่างบัลลังก์ใต้โคนพระ
 มหาโพธิ์ด้านตะวันออก เสด็จนั่งขัดสมาธิ ผันพระภักตร์ไปทางตะวันออก ผันพระปฐมฐานงค์
 ทางลำต้นพระมหาโพธิ์ และแล้ว ณ ที่นี้เอง ได้ตรัสรู้พระสัมมาสมโพธิญาณเป็น " กรทั้ง
 สัมมาสัมพุทโธ " เมื่ออรุณรุ่งของคืนวันเพ็ญเดือนวิสาข...พระองค์พ้นแล้วจากแม่น้ำแห่ง
 ตัณหา คือความทุกข์ แต่พระองค์มิได้ทรงมรรควิเศษที่ตรัสรู้ไว้เพื่อพระองค์ผู้เดียว
 ยังทรงพระเมตตาการุณยาระลึกถึงและแจ้งมรรควิเศษนั้นแก่สัตว์โลกเพื่อความพ้นทุกข์ด้วย...
 เรื่องพระนางสามาวดีที่ท่านจะไ้ชม ณ บัดนี้ เป็นเรื่องซึ่งพระบรมศาสดาทรง
 ประราภ ขณะประทับอยู่ ณ โฆสิตาราม กรุงโกสัมพี....

เปิดกล้องภาพ ฉาก ๑

ช่อนเฉพาะฉกปฐัน " ภัทวคินกร "

(โตเถลขึ้นองก์ ๒)

TAPE A II (ฉบับสมบูรณ์) (ฉบับสมบูรณ์-100)

AII (ฉบับสมบูรณ์)

!! พจนานุกรม ~~TAPE~~ เริ่ม หอสมุด ~~TAPE~~ cut 3 (ฉบับ) (AII) ↓ 12/1/50 ม.!!

องค์ ๑.

ฉาก ๑.

ภายในสวนหลังบ้าน ภัทรวดี เศรษฐี เวลากลางคืน

เวลา กลางคืน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย

๑. จันทรรัตน์ หนุ่มพ่อดูถูกเศรษฐี แต่งสมรสกัน ทำมมุนจุก

๒. สามา แต่งอย่างดูสาวเศรษฐี

เปิดกล้อง

TAPE A III. (SITAR)

1500-1600

โคลสอัพ (ซึ่งมีมือจันทรรัตน์กำลังคิด) เสียงพื้นเพลงรัก

ถอยกล้องออกเห็นจันทรรัตน์นั่งคิดพิณอยู่ในสวน

เสียงสามา-จันทรรัตน์ ท่านเรียกข้าด้วยเสียงพิณอีกแล้ว

จันทรรัตน์หันดูทางเสียง เห็นสามา

(เปิดตัวสามาด้วยเสียงกอนเห็นภาพ)

จันทรรัตน์ลุกขึ้น

จันทรรัตน์ - เป็นความผิดของข้ารี สามา

สามา - ข้ากำลังนอนหลับ.....

จันทรรัตน์ - นั้นแสดงว่าผู้ผิดคือนางมีไชยา.....

สามา - ข้าทำผิดด้วยสิ่งใด

จันทรรัตน์ - สามาปลุกข้าให้ตื่น และเรียกข้ามาสู่อุทยานแห่งนี้

สามา - อย่าหาความขานะ บอกแล้วว้าข้าหลับ

จันทรรัตน์ - ก็เพราะนางหลับ จึงมีรู้ตัวว่า หัวใจของนาง

หนีออกจากกรงไปสู่ข้า ปลุกให้ข้าตื่น

แล้วเร่งแกล้งว่า....เร็วเข้าเถิดจันทรรัตน์

จึงไปสู่สำนักแห่งสามา สามาคิดถึงเจ้า อยากเห็น

หน้า และฟังเสียงเจ้า คู่เดียวกับที่เจ้ากำลังคิดถึง

อยากเห็นหน้าและฟังเสียงนาง

สามา - (กึ่งเปรียบเปรย) นานาจริงหนอ ลือกันทั้ง

ภัทรวดีนครว่า จันทรรัตน์ บุตรผู้สูงของข้า

มีความสามารถเป็นเอกในเชิงศา ก็คงมีแต่ข้า

ผู้เดียวที่จะฟังรู้วาทะจริงแล้ว จันทรรัตน์ยังมี

ความสามารถเป็นเอกกว่า นั่นคือ เสกคำ

ให้คนหลง

จันทรรัตน์ - สามาเอ๋ย ข้าเป็นเอกในเชิงศา เพราะยึดเอา

ความซื่อเป็นหลัก และที่ข้าอาจเสกคำให้คนหลง

ก็เพราะยึดเอาความจริงเป็นมนต์

- สามา - หยุคเกิดจันทร์ทศ อย่าเอามนต์เสกคำมากล่าวแก่ข้าอีกเลย
อย่าให้ข้าหลงทางจนต้องอาย ตอการแอบยืมของพ่อ แม่
- จันทร์ทศ - คนเฒ่าของข้าทั้งสอง แอบยืมเพราะความสนใจต่อความรัก
ของเรา.....และอีกประการหนึ่ง ตระหนักแล้วในความ
รักดีของจันทร์ทศ คอยสังเกตมาจากการเป็นเพื่อนเล่น
แห่งเรา เมื่อต่างยังเยาว์แก่ความอยู่.....
- สามา - คำหวานของท่าน คงจะโปรยให้แกหญิงทุกเมืองที่ไปค้า
- จันทร์ทศ - น้ำหวานของนี้ เกิดจากรัง คำหวานของข้าเกิดจากใจ
ก็เมื่อใจที่ข้ามีอยู่คงเดียวไคมอบให้สามาแล้ว.....
- สามา - (ยืม - ชื่นใจ - อาย)...ท่านเรียกข้ามาพบมีความสำคัญ
จะกล่าวควยเพียงนี้หรือ
- จันทร์ทศ - ความสำคัญยิ่งกว่ายังมีอยู่
- สามา - ข้าคอยฟังความสำคัญนั้นจากท่าน.....
- จันทร์ทศ - นางกับข้า ไครวมรักกันมานานปีแล้ว และบัดนี้ อายุของเรา
ก็ควรแก่การแต่งงาน ข้าจึงไครวอนนางเพื่อการนี้
- สามา - ตัวข้าเป็นสิทธิ์แห่งพ่อ-แม่ จะยกให้ใคร
- จันทร์ทศ - นั่นเป็นเรื่องของประเพณี แต่สิ่งที่ข้าถามนางเป็นเรื่องของ
หัวใจ..... สามา, ความรักของนางมากพอที่จะยินดี
ตอการแต่งงานควยข้าหรือไม่.....
- สามา - (นิ่ง)
- จันทร์ทศ - ขอให้ข้าฟังคำตอบ จากหัวใจของนางเถิด
- สามา - (นิ่ง)
- จันทร์ทศ - ตอบซิ - สามา -
- สามา - เพียงการแต่งงานควยเท่านั้นหรือ ที่ท่านยกมาประมาณ
ความความมากน้อยแห่งรักของข้า.....ก็คำแห่งคนนั้น
ถือเอาชีวิตเป็นมากที่สุด - ข้ายังอาจพลั้งเพื่อจันทร์ทศได้
แล้วในท่าน จึงหวังไคยินแต่คำตอบขอตนจากสามา.....
- เสียง-ดนตรีโรแมนติก ซึ่งอารมณ์แนบแล้วเบา คลอคำพูดจันทร์ทศ
- จันทร์ทศ - วันมะรืนนี้ พ่อให้ข้าไปรวมค้า ณ เมืองเวสาลี ในชั้นต้น
ข้าก็อดมิยอมไปเพราะอาลัย ตอการจากนางอันเป็นที่รัก
ตอพอขาดกสิณูวา กลับจากเวสาลีคราวนี้ จะสู่ขอนาง
ให้เป็นภรรยา ข้าจึงยอมไปควยความหวังในตัวนาง.....
- สามา, ฟังนี่คือสิ่งแทนตัวข้า ยามข้าต้องจากไกลขอให้มัน
ไคอยู่ไกลนาง-คอยเตือนนางให้คิดถึงข้าบ้าง.....
- และคราใดที่นางคิดถึง ฟังคิดว่า เสียงพิน คือเสียง

จันทร์ทศส่งพินให้สามา(ทุกเขาส่งก็ได้)

สามาคอย ๆ รับอย่างคิมคำ, อาลัยตอรัก

R.5059 A1.

จันทร์ทศ ชื่นใจในคำตอบนั้น

01007/2000

กลองแพนจากจันทร์ตกเลื่อนเข้า
โคลสสามาและเลื่อนออกที่สามา
เมื่อจบคำพูด

— เลื่อนออก —

(ถ้าเข้าฉากต่อไป สามาแต่งตัว
ไม่ทัน — แทรกโฆษณา ปะหัวสั้น ๆ
ตรงนี้ ๑ ราย แต่ถ้าแต่งตัวทัน
ไม่ตกงแทรก) *อรวรรณ*

(๓)

แห่งใจข้าที่กล่าวว่า สามา, จันทร์ที่รักและคิดถึงนาง เป็นที่
สุดแล้ว จากนั้นไปอีก ๒ เดือน ดุถึงอรุณรุ่งแห่งวันเพ็ญกลาง
เดือนอาสาฬหะ พราหมณ์กำหนดเป็นมงคลฤกษ์ เพื่อการวิวาห์
ของเรา....ข้าและพดจะกลับจากเวสาลีก่อนเพื่อเตรียมงาน
นี้ ตลอดรุ่งแห่งวันเพ็ญกลางเดือนอาสาฬหะพอเห็นแสงตะวัน
ปรากฏที่ขอบฟ้าเบื้องตะวันออก ข้าและขบวนจะมาถึงบ้านนาง
แล้วรับตัวนางไปเป็นภรรยาชีวิตของข้า....คอยข้านะ
สามา...คอยวันที่เราจะได้อยู่รวมกันชั่วชีวิตกับ...

ดิ้งดิ้ง

อรวรรณ

แบบกราวน์ ไคเกิด A

เงก ๒

ฉาก ๒ ภายในบ้านภักทวก็ยเศรษวิ

เวลา ย่ำรุ่ง

AN (1/2 hr) (๗๕๕)
ไม่พอใช้เอง

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. ภักทวก็ย ๒. ภรรยา แต่งกายอย่างเศรษวิธองงาน ๓. ชาย หญิงที่มา
ร่วมงานมงคลวิวาท ๔ คน แต่งกายแสดงฐานะดี ๕. พราหมณ์หมู่หนึ่ง
แต่งชุดพราหมณ์.

เปิดกล้อง

โคลดที่มะพร้าวหัวจุก บนปากหมอนกิน (มะพร้าวปอกเปลือก
ซุกกะลาเกลี้ยง เหลือกากมะพร้าวไว้จะเพาะตอนหัวเป็นจุก
เหมือนเค้ กทมจุก กลองพวงมาลัยเล็ก ๆ รอบจุก มะพร้าว
วางอยู่บนปากหมอนกิน รองกนมะพร้าวควยใบมะม่วง เอาปลาย
ใบออกรอบ ๆ เห็นเป็นแฉก ๆ....นี่เป็นสัญลักษณ์การแต่งงาน)

ลอยกลองออกเห็นหมอนกินที่วางมะพร้าวตั้งอยู่ใกล้ ๆ กับ
ฉากกองไฟ (เป็นฉากกลมขนาดฉากตั้งซยา ไร้นั้นเล็ก ๆ เป็น
เชื้อ พราหมณ์พรมน้ำมันเหยไฟไฟลุกอยู่เสมอ ฉากวางสูงจาก
พื้นเล็กน้อย ความธรรมดาเนียม ๒ - ๓ นิ้ว) จากนั้น.-

ลอยกลองออกอีกเห็นพราหมณ์หมู่หนึ่งนั่งล้อมรอบกองไฟ

รายพระเวทย์ - ไปรับข้าวตอกกลอกไม้ลงบนมะพร้าวหัวจุก

- เห็นแขกที่มาในงานมาแสดงความยินดี กับ ภักทวก็ย และภรรยา.

ซ่อนไคเกิดบนภาพชุดมุนเหนือ

อนึ่งภาพแบบกราวน์ไคเกิด นอกจากภาพทั้งกล่าวแล้ว ถ้า
สามารถให้เห็นส่วนนี้แ่งตัว (ซุกแต่งงาน) อย่างสุขใจด้วย
จะดีมาก แต่ส่วนนี้ต้องแยกอยู่อีกมุมหนึ่งต่างหาก เมื่อไคเกิด
ใกล้จะจบ เป็นภาพภักทวก็ยเดินไปเดินมา - ภรรยาคู่ฟ้าที่
รองลม พอไคเกิดจบเป็น.....

ภาพ (๘๐๕) พระอาทิตย์ขึ้น

----- ตัดไป -----

ภรรยาในฉาก (แสดงว่ากำลังดูพระอาทิตย์ขึ้น)

ภรรยาหันมามองกับภักทวก็ยอย่างดีใจ.

เสียงพราหมณ์รายพระเวทย์
และเสียง (แผนเสียง) ชาย
แสดงบรรยากาศของงานแต่งงาน

เสียงผู้คนภายนอกฮือฮิง แสดงว่า
มีคนมาร่วมงานมาก.

หยุด
1

ภรรยา - อรุณรุ่งแล้ว ท่านภักทวก็ย...อรุณ
รุ่งแห่งวันเพ็ญกลางเดือนอาสาฬหะ..
ภักทวก็ย- อย่างนั้นเกินไปนักเลย ลูกสาวจะ
แต่งงาน คนผู้แม่อยู่เป็นปกติสุขมิได้.
ภรรยา - ก็ท่านเล่า....
ภักทวก็ย- ข้าไม่ไ้ล่อดยจะวันเร่งฤกษ์วิวาท
อย่างเงา.

แขกหญิงชายอีกคู่หนึ่ง เข้ามาแสดง

ความยินดี สมมุติเป็นหญิง ๑.-ชาย ๑.

ภรรยา - แทะทานก็ เดินไปเดินมามีรู้หยุด

ภักทวดี - (นึกได้ - หยุด)... โอ- ชา.. (หัวเราะแกล้ง เกอ)..

ภรรยา - (หัวเราะตาม)

ชาย ๑ - คนผู้มีบุตรจะแต่งงานเป็นสุขจริงหนอ...

ภรรยา -

หญิง ๑ - (กับภักทวดี) งานมงคลที่ท่านจัดเพื่อสวามิภักดิ์กับจันทร์ทศ
คราวนี้ มีโศภณเกินงานใดที่ภักทวดีเคยมีมา...

ภักทวดี - ข้าพเจ้าหวังจะให้เป็นที่เกียรติแก่บุตร

ชาย ๑ - เกียรตินั้นเหลืออันแล้ว... เพียงท่านเปิดโรงงาน
๗ วัน ๗ คืน ก็นับเป็นอันดีอยู่ แต่ยังมีทรัพย์
สมโภชน์อีก...

หญิง ๒ เข้ามารวมวงคุย

ภรรยา -

หญิง ๒ - (กับภรรยา) ถูกละมดกัดเดี๋ยวยามอรุณไรหรือไม่ว่า...

ภรรยา - ไรแล้ว.....

ภรรยา -

หญิง ๒ - ใครเล่า เป็นผู้แทนฝ่ายเจ้าสาว ไปเชิญเจ้าบ่าว
และขบวนมาสู่

ภรรยา - สุนทรียะ เจ้าข้า

ภรรยา -

หญิง ๒ - ถึงกำหนดฤกษ์แล้ว " โฉนเจ้าบ่าวและขบวนจึงไม่
ปรากฏ

ภักทวดี - จันทร์ทศคงมาด้วยผู้คนมาก การเดินทางจึงช้า...

ภรรยา -

หญิง ๑ - เมื่อข้าพเจ้าแต่งงานกับเจ้าบ่าวและขบวนจะมาถึง
ก็ล่าช้าเวลาฤกษ์ไปหลายโมง....

หญิงชราอีก ๒ คนเข้ามา - เลี้ยงมา

ก่อนแล้ว... พุดจาจอก ๆ เรียกเป็นหญิง

ภรรยา -

๓ - ๔.

ภรรยา -

หญิง ๓ - โอ.. ท่านภักทวดีและภรรยา ข้าพเจ้ายินดีด้วย
ท่านทั้งสองเหลือประมาณแล้ว...

ภรรยาปลื้มใจจนน้ำตาไหล

ภรรยา -

หญิง ๔ - สามารถอยู่ด้วยจันทร์ทศ การได้แต่งงานกับชาย
อันเป็นที่รักด้วยนั้น ย่อมสุขยิ่ง...

ภรรยา -

หญิง ๒ - (กับภรรยา)... นั้นคนผู้เมตตาให้ช่วยการใด
ภรรยา - (ปลื้มใจ - แตรองไห้)... ข้าพเจ้าปลื้มใจที่ได้
แต่งงานกับบุตรด้วยเกียรติอันสูง... เมื่อครั้งข้าพเจ้า
แต่งงานด้วยท่านภักทวดีนั้น เมื่องานฉลองเพียงคืนหนึ่ง
ก็ไม่มี....

ภักทวดี - ขณะนั้น ข้าพเจ้ายากจนอยู่...

ชาย ๑ - แทะทานทั้งสอง ก็แต่งงานกันด้วยใจรัก ไรหรือไม่ว่า...

ภัททกีย์ - ไซคังนั้น ข้าพเจ้าและภรรยาจึงอยู่กันด้วยสุข.....
และเพราะนางนี้เป็นศรีภรรยา การค้าที่เราทั้งสอง
รวมกันประกอบ จึงยังผลให้เราร่ำรวยจนเป็นเศรษฐี
แห่งภัททาคินกร....

หญิง ๑ - ท่านมีบุตรคนเกี้ยวหรือ

ภททวดีย์ - ... สามีมาเป็นบุตรคนเดียวของเรา

พอได้ยินเสียงภายนอก คนในฉาก
 ตรีภัง ภรรยา ทนปลื้มใจไม่ไหว.-
 -คืนนี้นะมาก

เสียงภายนอก ๑ - (ตะโกนไกล)... เจาขาวมาแล้ว....

เสียงภายนอก ๒ - ...ไหน...

เสียงภายนอก ๑ - โน่นไหง....

เสียงภายนอก ๓ - มองไม่เห็น

เสียงภายนอก ๑ - โนนยังงิเดา....ตุนทรี

ภรรยา - (ก้มหน้า - น้ำตาไหล)... สุนทรี... สุนทรี

ภททวดีก็เริ่มเดินอีก...

2000

๒ | ๒ | ๒ | ๑ | ๒

พรวนขาวเจนนำขบวนเจ้าบวรมารแล้ว... Δ

TAPE ~~A~~ IV (18 ม.ค.) (รองไหเพราะดีใจ)
เสียงขนายเริ่มอีกครั้ง

หญิง ๓ - ฟังเสียงนายซี...มันเป็นเสียงที่ประกาศถึงการ
แต่งงาน...

หญิง ๔ - เจาสาวตักการะพระผู้เป็นเจาหรือยัง....

ภททวคีย - สักการะแดว

หญิง ๑ - นางแต่งกายเพื่อการวิวาห์แล้วหรือ...

ภรรยา - สามารถทนแรงแรงกายคอดยอขังแด่ตนปัจฉิมยาม...

หญิง ๒ - คงตื่นเตนไมนอยไปกวาคนญแม....นางไคยินขาว
การมาของเจาขาวหรือยังหนอ....

ภรรยา - (อารามต้น^๑ต้น^๒ - ตะโกนบอก) สามา... สุนทรีนำ
ขบวนเจ้ามาได้แล้ว.....

(ออกญาเสนาภิมุข ธรรมรักษ์เจ้าเมืองสาเกตนคร)

ตามาบุญหนึ่งซองฉากเดียวกันแต่มี
 มานักัน เห็นสามานั่งถือพิณ (ของ จันทรทัต)
 สีน้าบออกความดีใจ - อาย - คื่น เตน
 ทิ้งจิงหระเวลาให้สามาเอนความรูสึกกับ
 เสียงขนายนานพอควร จิงไคยินเสียงเอะ
 สามาเอะใจ

เสียงคนเอะอะอย่างฉัจรรยไจ

เสียงดนตรี (ร้องไห้)

เสียงกรรยา (แกมอุทาน).....สุนทรี.....

2500

สามาว่าก็แหวกมานดูเห็นคนภายนอก..
ถ้าทำภาพฉายผ่านสามาไปยังคน
เหล่านั้นได้จะสวยมาก.

เพราะเห็นดังนั้นสามาจึงต้องออก
จากมานไปถาม

คนทั้งหลายมองอย่างฉงน...
สามาพยายามเคนเอาคำตอบ

สามาไม่ดูทานแต่อยู่ในอาการไม่เชื่อ

เสียงหญิง ๑ - สุนทรี... เจ้าขาวและขบวนไม่ได้มาด้วยท่านหรือ...
เสียงภักทวดี - เจารองให้ช่วยการใด.....

ภรรยา - (กับสุนทรี) ท่านไม่ได้ไปยังบ้านจันทร์ทศหรือหรือ

สุนทรี - ขา... ขาไป....

ภรรยา - แล้วทำไมจันทร์ทศจึงไม่มา...

สุนทรี - (พูดไม่ออก - ร้องไห้).....

สามา - (ปลอบใจตัว) จันทร์ทศยังมีอาจมาในยามนี้ได้หรือ
ข้า

สุนทรี - (สั่นไห้)

สามา - จันทร์ทศคงจะติดด้วยธุระด่วน จึงต้องเลื่อนฤกษ์วิวาห์
.....ถึงข้ากล่าวใช่หรือไม่

สุนทรี - จันทร์ทศ.... (ร้องไห้)

สามา - ขอให้ทราบเหตุแห่งความชักของเถิด... บอกข้าซิ...
ข้ารู้ว่า จันทร์ทศและคนผู้พลกัณจากเวดาลี้แล้ว ความ
จริงเป็นดังคำข้ากล่าวถูกหรือผิด.

สุนทรี -ถูกของเจ้าแล้วสามา.....

สามา - แล้วเหตุใด จันทร์ทศจึงไม่มาสู่พิธีตามกำหนด (เห็น
สุนทรีร้องไห้ ก็จับแขน - เชยถาม).... บอกข้าซิ
....บอกข้า....บอกข้า.

สุนทรี - ข้าไม่อยากบอกเจ้าเลย

สามา - ท่านคงบอก....บอกข้าซิ - บอกซิ... ทำไมจันทร์ทศ
ไม่มา.....

สุนทรี - ขาผู้นั้นแต่งกายและเตรียมขบวนจะมาอยู่แล้ว.....

สามา - แล้วเหตุใดจึงไม่มา.....

สุนทรี - (ตัดสินใจบอก) จันทร์ทศควนสิ้นชีวิตเสียก่อน.

หลายคนดูทาน - สิ้นชีวิต.....

คนตรีกระแทกอารมณ์

สามา - ท่านพูดอะไร..... ท่านพูดอะไร

สุนทรี - ข้าพูดว่า จันทร์ทศควนสิ้นชีวิตเสียก่อน.....

สามา - ไม่จริง... เป็นไปไม่ได้... จันทร์ทศต้องไม่สิ้นชีวิต

ภักทวดี - สุนทรี ที่เจ้าพูดนั้นจริงหรือ

สุนทรี - เป็นความจริงท่านภักทวดี... โรคทำบังเกิดขึ้นที่
บ้านจันทร์ทศ พรากชีวิต แมลงวัน ตักแตน หนู ไก่
สุกร สุนัข แมว โค หาสหญิง หาสชาย เป็นลำดับกัน

TAPE A1
(เล็ก)
ห่อจดหมาย

เมฆฝน

~~.....~~

๔. (ก)

สุนทรี (ต่อ) - โดยเร็ว เสรฐรู้เจ้าบ้านอาศัยในทรัพย์ของ
คนอยู่มิได้ทำลายผ้าเรือนหนีโรคทำ จึงต้องถึง
กาละในที่สุด พร้อมด้วยจันทรทัต....

คนทั้งหลายในที่นั้นพากันร้องไห้ฟูมฟาย

ภรรยา - จันทรทัตตาย (ร้องไห้)

สามา - (ร้องไห้พลาง) ข้าไม่เชื่อ.... ข้าไม่เชื่อ.....
จันทรทัต..... ท่านต้องไม่ตาย.

สามา - มือทั้งสองประสานกันเกร็ง....
ทรุดเขาลง.... เห็นพิน.... นึกถึง.....
และสายพิน...

~~TAPE A (ต่อ)~~

R. Mahler SPE 4

~~เสียงจันทรรัก - สามี พินนี้คือสิ่งแทนตัวข้า ยามขาดจากไกล ขอให้มัน
ไต่อยู่ไกลนาง คอยเตือนนางให้คิดถึงข้าบ้าง และคราใด
ที่นางคิดถึง พิน จงคิดว่า เสียงพิน คือเสียงแห่งใจข้า ที่กล่าววว่า
.....สามี, จันทรรัก และคิดถึงนาง เป็นที่สุดแล้ว.....~~

สามีพินกับพิน,

เห็นภักทวดี, ภรรยา และสุนทรีร้องไห้

สามี - จันทรรัก (ร้องไห้)

ภรรยา -

ภักทวดี -

โอ...สามีลูกแม่....เจ้าข้างแคระทรายอะไรปานนี้

สามีเอ๋ย หากพออาจจะยังชีวิต ของจันทรรักไว้ได้แล้ว

แม่ต้องแลกเอาด้วยชีวิตของพ่อ พอก็ยอมเพื่อเจ้า.....

(แหงนมองฟ้า) โอ - ผู้เป็นพระเจ้าแห่งชา ในพระองค์จึง

ไรความปราชัย ต่อลูกชาดังนี้ ...ลูกชาสักการะพระองค์แล้ว -

(กับพราหมณ์) ทานเป็นสื่อแห่งพระผู้เป็นเจ้า วานทานถาม

พระองค์ด้วยเถิด - พระองค์พิโรธสามีลูกชาด้วยการใด

ลูกชาตั้งแต่น้อยจนใหญ่ ไม่เคยหมิ่นพระผู้เป็นเจ้า แม้สักครั้งหนึ่ง

และพิธีมงคลคราวนี้ก็อยู่เชิญพระผู้เป็นเจ้า ตลอดจนเทวะ

ทั้งหลายมาชุมนุมอยู่พร้อมกัน....แล้วทำไม - ทำไม

พระผู้เป็นเจ้าจึงพรากชีวิตจันทรรักไปเสีย (ร้องไห้)

ประเพณีของอินเดีย (พราหมณ์) เมื่อใครตาย

คนอยู่ข้างหลังร้องไห้มาก - พายุพายุมาก

ถือเป็นนิยาม เพราะฉะนั้น ใครต่อใคร

ในเวลานี้ ร้องไห้ไต่กันทุกคน

ภาพจับสุนทรี เห็นอาการฉิบปักษิ

สุนทรีลุกขึ้นเดิน จะออกจากประตู

แตรม - ตายคาประตู หญิงคนหนึ่ง

เห็นไปประคองถาม

หญิง -

(ตอนประคอง) สุนทรี ทานเป็นอะไรไป (รู้ว่าตาย).....

ตาย....สุนทรีตายแล้ว.....โอ๊ะ (ตกใจลูกพรวดพราด

วิ่งหนีเอะอะ)

เสียง นอกขึ้น - สุนทรีตาย....โรคหามาสู่พื้นแล้ว

เสียง นอกขึ้นหลายเสียง โรคหา....โรคหา....หนี....หนี.....

เสียงเอะอะโกลาหลอย่างกะลวระเบิด ตกลงมา ณ ที่นั้น

พราหมณ์ ๑ - เศรษฐีท่านกล่าวคำอันมีบงควรต่อพระผู้เป็นเจ้า.....

พระผู้เป็นเจ้าพิโรธท่าน จึงบรรดาลให้โรคหาเกิดขึ้น

(ห้ามคนที่จะหนีออกทางประตูหน้า) ออย่า...ใครจะหนีโรคหา

ออกทางประตูไม่ได้....ต้องฟังฝ่าหลังเรือนออก.....

เศรษฐี เร่งพาบุตรภรรยาของท่านหนีโดยเร็ว

พราหมณ์ ๒ -

ท่านจะเอาทรัพย์สินนอกกายอันใดไปมิได้เลย.....

เมื่อพระผู้เป็นเจ้าพิโรธ ท่านต้องส่งเวทย์พระองค์

ด้วยทรัพย์สินสมบัติทั้งหมด ตลอดจนบ้านหลังนี้

เศรษฐียังหวงทรัพย์สิน

ผู้คนวิ่งไปทางหลัง เสียงฟ้าฟาดเรือนออก

บทเจรจาก่อนนี้ ดัง แข่งกับเสียงและความโกลาหล

(๕)

สามานั่งซึมเศร้าอยู่กับพื้นเหมือนคน
ชอค แมมมาลุกก็ลุกขึ้น ถือพื้นจะเอา
ไปควย

สามาพยายามรักษาศีล แต่พราหมณ์
หลายคนชวนกันข่มขืน ภารยาจับ
ตัวสามาไว้แล้ว พอกับแม่ชวยกันดู
สามาไป - ขณะพื้นหลุดจากมือ และถูก
ดูออกไปนั้นมือสามายังยื่นไขว่คว้า มายัง
คันพื้น

พอแม่ พอ ถึงตัวสามาไปแล้ว พราหมณ์
ไหว้พระผู้เป็นเจ้า-จัดแจงจะเผาบ้าน พราหมณ์ ๑.
(ทำท่าที่โหดเหี้ยม)

ภาพสุดท้าย กลองจับที่ มะพร้าวหัวจาก
ซึ่งตกจากหมอดิน วางกลิ้งอยู่กับพื้น

-- เลื่อนออก --

ภรรยา - เราจะต้องเผาบ้าน - เผาทรัพย์สินของ บูชาพระผู้เป็นเจ้า
หรือไม่...ทรัพย์สินบ้านนี้ หานเศรษฐีและข้าพเจ้า รวม
ออกยาก ยากเข็ญ สร้างสรรค์มานานนับด้วยเวลาถึง ๒๐ ปี
พราหมณ์ ๑. พระผู้เป็นเจ้าประสงค์ หากท่านไม่ถวายก็จะเสียชีวิต
ภักทวคีย์ - (กับเมีย) เราขอชีวิตไว้มาก่อนเถิด (จูบเมีย-พุกกับสามา)
สามา... ไปเถอะลูก
ภรรยา - (เข้าไปหาลูก) นี่กันเถอะสามา (พาลูก)
พราหมณ์ ๒. (กับสามา) นางจะเอาพื้นไปควยไม่ได
สามา - พระผู้เป็นเจ้า ได้ชีวิตจันทร์พักแล้ว ยังประสงค์พื้นอันเป็นสิ่ง
แทนชายผู้นั้นอีกหรือ
พราหมณ์ ๑. เซ่นพื้น สามา...
สามา - ข้าไม่ไห... ข้าไม่ไหสิ่งนี้แก่ใคร
พราหมณ์ ๒. ถ้านางหวังพื้น นางจะเสียชีวิต
สามา - ขายอม.....
ภักทวคีย์ - สามา... เจ้าอย่าขัดความประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า -
ทั้งพื้นเสียเถิด
พราหมณ์ ๑. (กับภักทวคีย์) จงแย่งพื้นเสียจากนาง
ภักทวคีย์ - ข้า.....
พราหมณ์ ๒. ถาท่านทำไม่ได้เราจะช่วย (ไหว้ฟ้า) แคนารายณ์
ผู้เป็นเจ้าแห่งชา ข้าจะทำการนี้เพื่อพระองค์
สามา - (ขณะถูกแย่ง) อย่าแย่งดวงใจของข้าไป....อย่า.....
(ร้องไห้ถอน) พระผู้เป็นเจ้าอย่าเอาสิ่งนี้ไปจากข้าเลย.....
ข้าขอถวายชีวิตแทน.....เอาชีวิตของข้าสิ (ถูกแย่งจนพื้นหลุด)...
อย่า....เอาคืนมาไหข้า....เอาคืนมาไหข้า.....
(ร้องไห้จนเสียงหายไปกับตัว)
ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า..ข้าจะเผาทรัพย์สินและบ้านสิ่งเวทย์พระองค์
ณ บัดนี้

~~API A2~~

R. Mahler Side 4 ๓๑

แทรก - พุดเรื่องทองสมุกและผู้หญิงจาก

องก ๓.

ฉาก ๓. ทางเดินสายหนึ่งผานเพิงเล็ก ๆ

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย

๑. ภัทรวดี ๒. ภรรยา ๓. สามา ชุกเต็มทั้งสามคน แต่เอาเครื่องประดับที่มีค่าออก(ถูกโจรปล้น) แลคุมอมแมม
สบักสมอม (เพราะเดินทางไกล หิว และถูกปล้นทรัพย์) ๔. ยาจก แต่งชุดขอทาน

เปิดกล้อง

ภาพไกลเต็มฉากเห็นความว่างเปล่า

เสียง คนตรีซิม ๆ ฟังแล้วทนุใจ

สักครู่หนึ่ง - ทางปลายทางเดิน

คนละคานกับที่มีเพิง เห็นสามา, ภัทรวดี

และภรรยา เดินโซซัดโซเซอย่างอิดโรยออกมา

ภัทรวดีหาทางจะฆ่าแยกว่าใคร ลมลูกคลุกคลาน

หลายหน แสดงว่าเดินต่อไปไม่ไหวแล้ว

เพิง/เพิงที่พัก สามา พุดบท

ไม่พักเพิง ๖

TAPE B2 (18mc)

12.11.60 49d

ภรรยา - (ประคองสามา) โอ... เรายกกรรมอะไรของเราหนอ
สู่ฐานะแห่งความเปื้อนเศร้าแล้ว ยังต้องเจ็บตัว เสีย
ทรัพย์ติดกายควยโจรอีก เราเหลือเสบียงอาหาร เพียง
เพื่อบำรุงความหิวระหว่างเดินทาง โจรโจรร้ายก็ยังแย่งชิง
เอาไป.... (กับสามา) ลูกเอ๋ย พ่อของเจ้าคงอ่อนเพลีย
เพราะความหิวยิ่ง, เดินทางมาสามวัน ข้าวสุกแม่เมล็ดหนึ่ง
ก็ยังไม่ตกถึงท้อง.....

ภรรยาเองก็อิดโรย จะล้มหลายหนแต่ตั้งใจเดิน

สามา - เมื่อเราไปถึงกรุงโกสัมพีแล้ว หวังได้หรือว่า โขสกลเศรษฐี
จะเป็นที่พึ่งแห่งเราใด

ภรรยา - คนผู้นั้นเป็นสหายกันกับพ่อเจ้า

สามา - แท้ก็เป็นสหายที่ไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อน กล่าวคือ ต่างไค
ยินิกิศัพทซึ่งกันและกัน แล้วจึงตั้งบรรณาการ เพื่อขอเป็น
ไมตรีต่อกัน..... โดยสัมพันธ์เพียงเท่านี้ ไหนเลยจะหวังพึ่ง
โขสกลเศรษฐีได้

ภรรยา - เราไม่มีแหล่งหวังได้อีก แม้อย่างไรก็ต้องไปสู่ทาน โขสกล...
หนทางจากนี้ไปเหลือไกลเพียงชั่วเดินถึงวันก็จะถึง

สามา - (มองพ่อ) แต่พ่อกำลังจะเดินต่อไปได้ไม่... ซาคิดว่า
เราพักไทนานไคๆ เสนอช่วยครก่อน

ภรรยา - (ดูไปที่เพิง) ช่วยกันประคองพ่อเจ้าไปพัก ณ ที่นั่นเถิด.....

ทางประคองภัทรวดีไปสู่เพิง ถึงที่นั้นภัทรวดี

เห็นยาจกคนหนึ่งมา-กินข้าว ภัทรวดีหิวจัด

โขนเข้าไปจะแย่งกิน ยาจกยกข้าวหนี ภัททศิย์
ไขวคว้า-เรียกหา (เศรษฐีขอทานจาก)

ภัททศิย์ - (เหนื่อยมากแต่หัวใจ) ข้าว...ขอ - ขอข้าวให้ข้ากินบ้าง
.....ข้าว.....ข้าว.....-

ภรรยา - (กับยาจก) แสดงอาการหิว)

ภัททศิย์ - (ครุ่น) ข้าว...ขอ...ข้าว.....ข้าว

สามา - (สั่งเวช - ไหวยจาก) ไคโปรุดเกิดทาน...บิศาข้าพเจ้า
ออกอาหารจนไม่อาจจะเค้นไคแล้ว ขอทานไคก็ออกแล้ว
นั้นแม่เพียงนึกหนึ่งเพื่อบุรีโลก

ยาจก - (ทำท่าจะให้ แตะขยักไคไม่ไห)...ข้าก็ขอผู้นั้นมา ถ้าเจ้า
อยากไค ก็ควรไปขอเอาที่คนผู้นั้น

ภรรยา - ไคไรเลยคนผู้นั้น

ยาจก - โขสูกเศรษฐี

ภรรยา - ทิฆานทานผู้นั้น สดะทริพวันจะพันเป็นทานแก่คนเค้นทาง คนกำพรว
และยาจกเช่นเรา.. ชายผู้มีหน้าที่แจกทาน ชื่อ มิตตกฏุมพี
เจ้าจงไปขอรับเอาจากคนผู้นั้น

ภรรยา - (กับสามา) สามาเอ๋ย เราคงได้ฟัง เศรษฐีโฆสูกแล้ว
ควยทานใจบุญ คนทั่วไปอันมิใช่สหายเช่นพ่อของเจ้า ก็ยังอาจ
ไคทาน.....เราไปสุทานโฆสูกกันเถิด

สามา - พอมิอาจเค้นไค เราจะไปไคอย่างไรเล่า

ภรรยา - (นึกไค - หอ - ถอนใจ)

สามา - ไหข้าไปขออาหารจากมิตตกฏุมพี มาก่อน ต่อพอไคกินมีกำลัง
แล้วจึงค่อยไป ณ ที่นั้น

ภรรยา - เจ้าเป็นลูกเศรษฐี เจ้าจะไปขอทานไม่ได้

สามา - แท้ความทะนงอยู่ ก็ไม่อาจช่วยให้เราอิม.....

ภรรยา - (จนใจ) เพื่อความจำเป็นเกิดขึ้นดังนี้ ก็ขอให้แม่ไปแทนเจ้าเถิด

สามา - ข้าเป็นลูกจึงควรบำรุงผู้ให้กำเนิดประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง
ความสูงวัย และความหิวควยขาดอาหาร เป็นเหตุผลให้แม่ควร
อยู่ที่นี้

ภรรยา - เจ้าก็หิวมิใช่หรือสามา...เราทั้งสามต่างก็อดอาหารมาด้วยกัน

สามา - แม่กระนั้นข้าก็อยู่ในวัยเจริญ (เกาะ - วอนแม่) แม่จงอยู่
ควยพอเถิด...ข้าจะรีบไปนำอาหารมาเพื่อเรา....

ภรรยา - โขเอ๋ย...เราเป็นเศรษฐี แต่จะต้องไปขอทานเขากิน...

สามา - แม่อย่ากังวลควยความนั้นเลย....ข้าขอลาไปเดี๋ยวนี้

ภรรยา - (ขมขื่น) แม่ไม่อย่าให้เจ้าไปแต่จันทน์แก่ใจนัก..(ไหวฟ้า)

ขอพระผู้เป็นเจ้า จงคุ้มครองลูกข้าควย.....

สามาถูกขึ้นเดินช้า ๆ เข้าหากลอง(เอาตัวปิดกลอง)

- กลายเป็น -

TAPE B2(bae)๑๐

องก์ ๔

ฉาก ๔ โรงทาน

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย

๑. สามา ชุกเคิม ๒. มิตตกุฎุมพี ชุกหัวหน้าทาส ๓. คนมาขอรับทาน มีทั้งชายหญิงมากมาย แต่งตัวแบบขอทาน
เปิดกล้อง

มือมิตตกุฎุมพี ตักข้าวในภาชนะใหญ่ ใส่ในภาชนะ
ของคนขอรับทาน (มีรูป ๆ คล้ายถาด อินเดียน
กินข้าวรวมกันในถาดใบเดียว แต่แบ่งกองเป็นส่วน ๆ
ตามจำนวนคนกิน ภาชนะที่คนขอทานนำมา อาจเป็น
ใบไม้หรืออะไรก็ได้ที่แบน ๆ)

คนขอทานแย่งกันเบียดกันวุ่นวาย สามาเข้า
- เข้าไม่ได้ เป็นทนายหน, ถูกคนโน้นเบียดที่
คนนี้เบียดที่, ล้มครั้งหนึ่งกว่าจะลุกได้ก็แทบแย่,
ห่อแท้ ในการนี้มือขอทานชายคนหนึ่งค่อนข้างแข็งแรง
เห็นสามาก็กังสรว (สมมติเป็นขอทาน -

๑)

สามาเดินตามหลังขอทาน ๑ เข้าไป

สามาได้เข้าแล้วออกไป มองหาขอทาน ๑
จะขอบคุณแต่ไม่เจอ สามาเดินไปพนเฟรม
ภาพยังจับที่ความวุ่นวาย ถ่วงเวลาให้สามา
ไปเข้าฉากต่อ

- กลายเป็น -

องก์ ๕

ฉาก ๓ ทางเดินสายหนึ่งผานเพิงเล็ก ๆ

เวลา กลางคืน

ตัวละครแต่งเครื่องแต่งกาย

๑. สามา ๒. ภัททวคีย์ ๓. ภรรยา ชุกเคิมทั้ง ๓ คน

เปิดกล้อง

ภายในเพิง ภัททวคีย์นอนครางอย่างหวีไหย

ภรรยาปรนนิบัติตามแกน

เสียงคนขอแย่งกันอิงมี เบียดเสียดกันวุ่นวาย ในฉากเล็ก มิตตกุฎุมพี ตามค
ที่จะตักข้าวให้ก่อนว่า "ของเจ้าก็ส่วน" คนนั้นก็ตอบว่า ๑ ส่วน - ๒ ส่วน -
๓ ส่วน ตามสมควร ผู้ตักก็ตักไปตามจำนวนขอ และพูดบ่อย ๆ "ใครกิน
คนเดียวรับเพียงส่วนเดียว ผู้โกงข้าขอแข่งให้ทนรก"

ขอทาน ๑ - (กับสามา) เจ้าผู้อ่อนแอจงตามมาข้างหลังข้า.....

มิตตกุฎุมพี - (กับขอทาน ๑) ของเจ้าก็ส่วน

ขอทาน ๑ - ส่วนเดียว (รับแล้วออกไป)

มิตตกุฎุมพี - (กับสามา) ของเจ้าก็ส่วน

สามา - สามส่วน

มิตตกุฎุมพี - (ตักให้แล้วถาม - ตักให้คนต่อ ๆ ไป)

TAPE BII (17th) ๑๐.

177

ภัททวคีย์ - (ครางคล้าย) ..ข้าว.. ได้ข้าวมาหรือยัง...

ภรรยา - (มองคนทาง - ทว่าสามาเมื่อไรจะมาเสียที) คงไม่ได้
ไม่นานลูกเราก็กลับพร้อมข้าว..

ภัททวคีย์ - (ครางควย) ข้าหัว..โอย..ข้ากำลังจะตายเพราะความหิวแล้ว

ภรรยา - (ร้อนใจนัก ลูกขึ้นเดินมองหาสามาแล้วรำพึง) ..ตะวัน
ตกดินแล้ว เหตุไฉนสามายังไม่กลับ

ภรรยาอมองสามมีเห็นสภาพนั้นแล้วร้อนใจ
ตัวเองก็หิว แต่ความรัก - ห่วงสามมีนั้นมากกว่า

วิฑูรย์

ไอ้ นู

24/๒๕

ไฉนเสียงสามมีคร่ำ ก็ปวดร้าวใจทั้งองยิ่ง หลังจาก

งุ่นง่านอยู่พักหนึ่งแล้ว มองไปเห็นสามา

ภรรยา - (เห็นสามา - คีใจ) สามา...สามา...(กับสามมี) ลูกเรากลับ
มาแล้ว.....

สามาเข้ามาภรรยาออกไปรับ

ภททคีย์ - (ตะกตะ) ข้า.....ข้า

สามา - (กับแม่) ข้าไ้ข้ามา สามส่วนเพื่อเราสามคน

ภททคีย์ - (เสียงสอคมมาจากในเพิงซึ่งเมื่อภรรยาและสามาไ้ทั้งแล้ว
กินข้าไม่ลง).....ข้า.....ไ้ข้ามาหรือเปล่า

สามานำภาชนะใส่ข้าว ไปวาง ภททคีย์

งก ๆ เงิน ๆ ลูกขึ้น นั่งยังไม่ทันทรงตัว

ก็เบิ่ข้ากินอย่างมูมมาม กินส่วนของตัวหมด

ยังไม่หายหิว - จะเบิ่ส่วนของสามา

- ยั้งมือ (แสดงว่านึกถึงคนอื่นเหมือนกัน)

สามาเห็นคั้งนั้นก็พูดเสียสละ ภรรยาอมอง - เข้าใจ

สาม พ่อ

(เพราะรู้ว่าลูกหิว) ภททคีย์ขั่นคันลงเล..

จะพูดว่า "ไม่เอา" แต่ความหิวทำให้ไม่พูด

เบิ่ข้าส่วนที่ ๒ จนเกลี้ยงแล้วยังแสดงว่าไม่อิ่ม

ภรรยาจึงพูดเสียสละ

ภรรยา - ข้าก็ไม่หิว อาหารส่วนที่เหลือนั้น จงเป็นของท่านเด็ก

ภททคีย์ - (ลังเล)

ภรรยา - (พูดเท็จ) ท่านอย่าไ้กั้กังวลข้าเลย...

ภททคีย์กินอาหารส่วนของภรรยาจนหมด..

สักครู่หนึ่งซึกแน่นท้อง ...ปวดท้อง - นอน

บิดตัวครวญคราง

ภททคีย์ - (กินหมดแล้ว - ปวดท้อง ร้องโวยวาย)

ภรรยา - (ตกใจ) ท่านภททคีย์ ..ท่านเป็นอะไรไป..ท่าน..

สามา - (ตกใจด้วย) พ่อ.. พ่อข้า..

ภททคีย์ - (คั้นหนักร้องครั้งสุดท้าย - ตาย - เจ็บ ~~4~~ ท้องแตก)

ภรรยา - (จับตัวถาม เพราะยังไม่รู้ว่าตาย) ท่านเป็นอะไร...บอกข้าซิ,
การไ้ทำให้ท่านร้องคั้งนี้..ท่าน (รู้ว่าตาย - ตกใจ)...
ท่าน...(ร้องไ้โฮ)

สามา - (ตกใจ)...พ่อ...(คั้ง) พ่อ..

ภรรยา - (ร้องพลาง) พ่อของเจ้าสิ้นใจตายเสียแล้ว,

สามา - (ผงะ - ยกมือทั้งสองขึ้นตะแบปาก พูดไม่ออก)

แม่, ลูกร้องไ้ ทิ้งภาพไ้ความรู้สึกแก่คนดู

สักครู่ จึง เลื่อนกลองเข้า

- ผ่านภาพภรรยาและสามาไปที่ภัตตาคาร
แล้วแพนมาที่ภาชนะเปล่า

- กลายเป็น -

องค์ ๖

ฉาก ๔ โรงทาน

เวลากลางวัน

ตัวละครแต่งเครื่องแต่งกาย

ชุดเดียวกับองค์ ๔

เปิดกล้อง

(จากภาพภาชนะเปล่า - ภาพสุดท้าย

ขององค์ที่ ๕ กลายเป็น)

ภาชนะในมือคนรับทาน เห็นข้าวถูกตักใส่

ถอยกลองออก เห็นมิตตกฤษณ์พี เป็นคนตัก

มีชอทานอื่นรับและร่วถวายแบบองค์ ๔ ต่อมา

เห็นชอทาน ๑ เดินแทรกเข้า สามาเดินตามหลัง

มิตตกฤษณ์พี - (กับชอทาน ๑) เจ้าต้องการกี่ส่วน

ชอทาน ๑ - ส่วนเดียว

มิตตกฤษณ์พี - (ตักให้ - ชอทาน ๑ รับแล้วไป กับสามา) เจ้าต้องการกี่ส่วน

สามา - สองส่วน

มิตตกฤษณ์พี - (มองหน้า - จะพุก แต่ไม่พุก - ตักให้)

สามารับทานแล้วเดินออก

- กลายเป็น -

องค์ ๗

ฉาก ๓. ทางเดินสายหนึ่งผ่านเพิงเล็ก ๆ

เวลา กลางวัน

ตัวละครแต่งเครื่องแต่งกาย

๑. สามา ๒. ภรรยา ชุดเดิม

เปิดกล้อง - ที่หลุมฝังศพภัตตาคาร

(เอาผ้าคิบบคลุมลง หรืออะไรก็ได้ทำเป็นรูป

หลุมฝังศพ - ยกม้ายิ่งเพิ่มเข้าไปในฉาก)

ภรรยานั่งนิ่งอยู่ปลายเท้า (หลุม) เห็นคราบ เลียงคนตรีชวนเศร้าใจ

น้ำตาอาบหน้า สามาเห็นแม่ - เดินเข้าไปหา,

นั่งลง - วางอาหารข้าง ๆ พยายามข่มความเศร้า

สามา - ชาน้ำอาหารมาเพื่อแม่แล้ว...แม่จงบวักความหิวเสียเถิด

(เห็นแม่นั่งเฉย - ประคองแม่ จักอาหารให้) ..นี่ส่วนของแม่

ภรรยาถูกองข้าว ปีนมือออกไป - มือนั้นสั่นเทา

...พอจะถึงกองข้าว มีดตก -

พุ่มหน้า (กำลังจะตาย) สามา

ตกใจเข้าประคอง - พร้า

สามา - แม่...แม่

ภรรยา - (อาปากจะพุด แต่พูดไม่มีเสียง)

สามา - ~~แม่...แม่อย่าทิ้งข้าไปอีก...~~ เมื่อข้าต้อง เสียจันทรรตศชายผู้หวัง

เขาเป็นสามีที่พึ่ง ข้าก็ยังอุ้มใจอยู่ว่า ยังมีพ่อแม่เป็นหลักชีวิต...

เมื่อสิ้นพ่อข้าร้องไห้น้ำตาเป็นสายเลือด แต่ก็ยังประดังชีวิต

อยู่ต่อไปด้วยมีแม่...แม่ เป็นที่พึ่งสุดท้ายของข้า...~~แม่คงอยู่~~

~~กับลูกของแม่...~~ ~~อย่าทิ้งให้ข้าอยู่คนเดียว...~~ ข้าไม่ เจนต่อชีวิต

....ไม่มีที่พึ่งอื่นอีกแล้ว...ข้ากลัว...ข้าว่าเหว...~~แม่อย่า~~

~~ทิ้งข้า~~ (เห็นแม่ตาย - ร้องไห้หนัก) ...แม่...~~(ร้องไห้หนัก)~~

เสียงดนตรีประเภทปี หรือ ซอญ มีทำนองชวนเศร้าแบบ " ข้าโหย "

(ปีพาทย์ไม้นวม) หรือ ฆริณกรรแสงของไทย เป็นแบบกรรวาน

จันทรรต - ข้าและพ่อจะกลับจากเวสาลีก่อนเพื่อเตรียมงานวิวาห์แห่งเรา

ตลอดรุ่งวันเพ็ญ เดือนอาสาฬหพบเห็นแสงตะวันปรากฏบนขอบ

ฟ้าเบื้องตะวันออก ข้าและขบวนจะมาถึงบ้านนาง - แล้วรับตัว

นางไปเป็นภรรยาชีวิตของข้า...คอยข้านะสามา...คอยวัน

ที่เราจะได้อยู่ร่วมกันชั่วชีวิตกับ...

ภาพซ้อนร่างหายไป

สามามองหลุมศพพ่อ

เสียงภททวก็ย - สามาลูกพ่อ...แม่จันทรรตจะตายจากเจ้าไปแล้ว พ่อก็ยังอยู่เป็น

ที่พึ่งแห่งเจ้า...พ่อจะบำรุงเจ้ามิให้อนาทร...

สามามองศพแม่

เทพเสียงภรรยา - เมื่อเราสิ้นทรัพย์ ข้าหาส บรืวารของเราที่สิ้นไป ตกไปนี้เราจะ

อยู่ตามลำพัง พ่อ - แม่ - ลูก...ลูกเคย,แม่จะเป็นที่พึ่งของ

เจ้า เมื่อเจ้าร้องไห้ แม่จะเป็นผู้เช็ดน้ำตาและปลอบเจ้า...

กลอง คอย ๆ เลื่อนเข้าโกลสหน้าเต็ม

สามาน้ำตาไหล

เห็น

- กลายเป็น -

องค์ ๔

ฉาก ๔ โรงทาน

เวลา ๓๓๐ วัน

ละครและเครื่องแต่งกาย - ชุดเดียวกับองค์ ๒

กลอง

ใกล้ปานกลาง เห็นความวุ่นวายในโรงทานเหมือนเกม เดินกลองออกเห็นเต็มฉาก

สามาถือภาชนะเกมเดินเชื่อง ๆ เข้ามาขอทาน ๑ เห็นเข้าไปพุกก่าย

ขอทาน - เจ้าตามหลังข้าโดยเร็ว (เดินนำ)

มิตตกุฎุมพี - (กับขอทาน ๑) เจ้าต้องการกี่ส่วน

ภาพไกลปานกลาง เห็นความวุ่นวายในโรงงานเหมือนเดิม เคนกลองออกเห็นเค็มฉาก

สามาถือภาชนะเดิมเดิมเชื่อง ๆ เข้ามาขอทาน ๑ เห็นเข้าไปผูกค้วย

ขอทาน ๑ - เจ้าตามหลังข้าโดยเร็ว (เดินนำ)

มิตตกุฎุมพี - (กับขอทาน ๑) เจ้าต้องการกี่ส่วน

ขอทาน ๑ - ส่วนเดียว

มิตตกุฎุมพี - (ตกใจ...กับสามา) เจ้าต้องการกี่ส่วน

สามา - ส่วนเดียว

มิตตกุฎุมพี - (ไม่ตกใจโกรธเกรี้ยวขึ้นมาทันที - ชี้น้ำคำ) จงนิมหายเด็ก

สามาเกิดมาไม่เคยถูกใครคำหยาบคายเช่นนี้

จึง "เหมือนท้องประหารค้วยหอกที่อก และ

เหมือนรคคว้นน้ำค้างที่แปล" ขอทานอื่น ๆ

ได้ยินดังนั้นก็ทำเสียง แอ ฮ่า คำทอสามาลัน

เสียงคำทอและเสียงคำของมิตตกุฎุมพีนั้นทำให้

สามาพุดอะไรไม่ถูกในชั้นต้น ภาพจับที่สามา

แสดงความรู้สึก - เสียใจจนปากคอสั่น

(คำคำทอใช้ตามที่ซึกเส้นใต้ไว้) ..กระเทือน

ใจยิ่งนัก เป็นนานกว่าจะยกมือขึ้น ๆ ไหว้มิตตกุฎุมพี

และพุด "โปรดยาคำขานาเลยนาย"

สามา - โปรดยาคำขานาเลยนาย.. โปรดยาคำขานาเลย

มิตตกุฎุมพี - คนไม่มีความละอายแก่ใจเช่นเจ้าควรค้วยการสาปแช่ง...

ข้ากล่าวแล้วว่าผู้ใดจะแข่งให้ตนรก

สามา - ข้าไม่ได้โกง....

มิตตกุฎุมพี - ที่เจ้าขอรับ ๓ ส่วน วันก่อน ๒ ส่วน ~~ส่วน~~วันวานนั้นแหละโกง

สามา - นายอย่าเข้าใจข้าผิด

มิตตกุฎุมพี - เจ้าขอรับเพียงส่วนเดียววันนี้ ค้วยประมาณทองแล้วไซหรือไม

สามา - ข้ารับส่วนเดียวเพื่อคนผู้เดียว

มิตตกุฎุมพี - ก็แล้วที่เจ้ารับ ๓ ส่วน และ ๒ ส่วนเล่า

สามา - ในวันก่อนข้าขอรับ ๓ ส่วน ก็ค้วยยังมีพ่อและแม่อยู่ ที่ข้าขอรับ ๒ ส่วน วันวานค้วยเหลือแต่แม่ มาวันนี้เหลือข้าผู้เดียว ข้าจึงขอรับทานจากท่านเพียงส่วนเดียว

มิตตกุฎุมพี - (ชักสนใจ - เห็นใจ) พ่อและแม่เจ้าไปแห่งใดเสีย....

สามา - พ่อข้าหิวยิ่ง กินอาหาร ๓ ส่วนคนเดียวจึงเกิดอาพาธถึงแก่ชีวิต

มิตตกุฎุมพี - และแม่ของเจ้าละ

สามา - แม่ข้าหิวดุจกัน พ่อจะไถ่กินอาหารก็ชิงสิ้นชีวิตเสียก่อน.....

มิตตกุฎุมพี - (สงสารจับใจ) โอ...ข้านี้ปากเลวแท้ เจ้าเคราะห์ร้ายมาหนัก ควรที่ข้าจะสงสาร และช่วยบรรเทาทุกข์ กลับข้าเดิมข้าขออภัยต่อเจ้า....

สามา - ข้าไม่ถือโทษแก่ท่าน

ขอทานได้ฟังความจริงที่สามาพุดก็เงยบกริบ -
เห็นใจ

(๑๓)

มิตตกุฎุมพี - เจ้าผู้มากด้วยกตัญญูชื่อใด

สามา - สามา...เป็นชื่อข้า

มิตตกุฎุมพี - เจ้าไม่มีพ่อแม่อยู่เป็นที่พึ่งแล้วและเป็นหญิง อย่าได้จรจัดไป
คนเกียวเลย จงอยู่ด้วยข้า...ข้าจะรักและเลี้ยงเจ้า
เยี่ยงบุตร

สามาเห็นน้ำใจ ทูลลงเอามือทั้งสองแตะเท้า

มิตตกุฎุมพีแล้วยกมาแตะที่หน้าผากตน (แสดงความ

เคารพแบบลูกกับพ่อ) มิตตกุฎุมพีประคองสามาขึ้น สามา - ข้าขอบใจท่านยิ่งและจะยึดท่านเป็นบิดา...

แสดงความปรารถนาร่วมอย่างพอกับลูก)

- เลื่อนออก -

แทรกโฆษณาครั้งที่สอง

สมรสา.

TAPE BIII ^{๓๖}

มก ๘

ฉาก ๘ โรงทาน มีรั้วกันทำเป็นทางเดินเข้ามาทางหนึ่ง, ๐๐๐ อีกทางหนึ่ง

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ชุดเป็นวาทะของ ๘ (แต่เหตุการณ์เกิดขึ้นก่อนเวลา)

เปิดฉาก

เห็นขอทานเรียงแถวกันเข้าไป (เพราะประตูเข้ามังกั้น
ให้เข้าได้ทีละคน) รับทานจากมิตตกุลุมที่ ได้รับแล้ว
เกินพออีกทางหนึ่งดูเป็นระเบียบเรียบร้อย - ไม่
อะอะโกลาหลกึ่งกอน ขอทาน ๑ เกินเข้าคนสุดท้าย
(คำถาม "เจ้าต้องการกี่ส่วน" คำตอบเท่านั้นเท่านั้น
ส่วน ยังใช้ช้อนตักกิน ขอทาน ๑ กับมิตตกุลุมที่
ภายหลังถาม - ตอบกันแล้ว จึงเริ่มบทเจรจา)

ขอทาน ๑ - ข้าแทน ความเรียบร้อยกันเกิดขึ้นนี้ น่าดีศรวรบันถัก ครา
กอนผูกกันซึ่งจะรับทานต้องแย่งกัน เบียดกัน โกลาหลและเสียง
ก็ดังถึง...

มิตตกุลุมที่ - (ชี้รั้ว) สิ่งนี้ น่าความเรียบร้อยมาให้...

ขอทาน ๑ - ข้าไกรถามมานานแล้ว แต่โอกาสไม่อำนวย

มิตตกุลุมที่ - เจ้าจะถามการใดอีกข้า

ขอทาน ๑ - (ชี้รั้ว)... สิ่งนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความกตัญญูของนายหรือ

มิตตกุลุมที่ - ด้วยความกตัญญูของสามา บุตรบุญธรรมแห่งเรา

ขอทาน ๑ - สามา...(ยิ้ม)...

มิตตกุลุมที่ - นางชื่อสามา แต่เพราะนางเป็นผู้สร้างรั้วนี้ นางจึงได้ชื่อ
ใหม่ สามาวดี

ขอทาน ๑ - (รำพึง) วดี ก็คือ รั้ว

มิตตกุลุมที่ - ถูกของเจ้าแล้ว วดีคือรั้วและสามาวดีก็เกิด สามาผู้สร้างรั้ว

ขอทาน ๑ - ข้าขอสรรเสริญนาง... และเป็นกุศลของนางยิ่งที่ได้ช่วย
ทาน...

มิตตกุลุมที่ - สามาวดีไม่ได้อยู่ด้วยข้าแล้ว

ขอทาน ๑ - (ซังก - จะถาม แต่ยังไมทันถาม)

มิตตกุลุมที่ - โชสภเสริญผู้กำหิษแห่งสามาและช่วยเป็นสหายกันด้วยท่าน
ภักทวดีผู้มีกตัญญูของนาง โชส-ภจึงขอสามาไปจากข้า เพื่อ
ความเป็นบุตรบุญธรรมแห่งตน

ขอทาน ๑ - ถ้ากระนั้นนักนี้ สามาวดีก็คงอยู่ด้วยท่านโชสภ

มิตตกุลุมที่ - ท่านโชสภปรนสนทนากับนางโดยให้หญิง ๕๐๐ คนเป็นบริวาร...

แต่สามาวดีหาได้อยู่ด้วยโชสภเสริญไม่ได้

ขอทาน ๑ - (งงใหญ่) ความที่นายกล่าวข้าจึงแถลงไว้... สามาวดีก็

TAPE B III me-10

1 มวล

ไปแห่งใดสัก

มิตกกุญมณี - นางมีไก่อหมี...แต่...

ชอทาน ๑ - ข้าไกรทรมามหาของนาง นายจง เจ้าผู้ชายังวัยเด็ก

มิตกกุญมณี - ^{๒๑๖} ๒๑๖ วันนักขัตฤกษ์ ^{๒๑๖} สามารถก็แวกล้นด้วยบริวาร ๕๐๐ คนไปสู่
แม่น้ำ และฉานน้ำ... พระเจ้าอุเทนทอดพระเนตร เห็นก็สึเน
หาสามารถก็และส่งสาส์นไปสู่ขอจากท่านโชสกลโกบาลัน ท่าน
โชสกลและภรรยาทางบุตรบุญธรรมแห่งตน จึงมิได้ พระเจ้า
อุเทนก็เร่งเสกด้วยอำนาจขัตติย์ ท่านโชสกลและภรรยาบัง
ชักขึ้นลี้ภัยพลึงใจยอมตายแล้ว แต่สามารถก็ไม่ปรารถนา
ให้ตนมีลูกแทนเกิดกร่อน จึงขอไปถามราชประสงค์

ชอทาน ๑ - ^{๓/๒๑๖} บัดนี้สามารถก็อยู่ด้วยพระเจ้าอุเทนหรือ

มิตกกุญมณี - ใช่แล้ว... พระเจ้าอุเทนยกปราสาทให้สามารถก็อยู่ด้วยบริวาร
๕๐๐ คนหลังหนึ่ง ให้นางวาสุตตดา อัครมเหษีองค์ที่ ๒
อยู่ปราสาทหลังหนึ่ง และให้นางมาคันทิยา มเหษีองค์ที่ ๓
อยู่ปราสาทอีกหลังหนึ่ง

ชอทาน ๑ - สามารถก็อยู่ด้วยพระเจ้าอุเทนเป็นสุขหรือ

มิตกกุญมณี - ข้าไม่แจ้งชัดนั้น... จึงไต่ถามพระผู้เป็นเจ้า จงประทานพร
แก่นาง ขอให้พระเจ้าอุเทนจงเป็นที่ตั้งถันถาวรแห่งนาง...

ชอทาน ๑ - (ให้พระเจ้า) ขอพระผู้เป็นเจ้าจงช่วยคนที่เยี่ยงสามารถ
ให้จำเริญสุขเด็ก...

เลื่อนออกที่ภาชชอทาน ๑ ให้ท้าวทก

- มี

กลายเป็น -

องค์ ๑๐

ฉาก ๕ ราชอุทยานของพระเจ้าอุเทน

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. พระเจ้าอุเทน แต่งอย่างขัตติย์ ๒. มาคันทิยา แต่งอย่างอัครมเหษี ๓. นางวาสุตตดา
หนึ่งชุด ๔. ราชบุรุษ ๖ คน สมมุติเอาคนหนึ่ง ชื่อ " ไกวินทร์ " มีศพนาคมหาอมกัย์ - แด ๕. นางกาดี
และนางข้าหลวงของมาคันทิยา ๓ คน

เปิดกล้อง

TAPE C (หญิงส่ง)

เสียงดนตรีสำหรับการบรรยาย

11 ๒๑๖ ในห้อง ๑๑

เริ่มที่เท้า แล้วจับภาพในลักษณะต่าง ๆ โชว์ระบำ
ตามความหมายที่ผู้กำกับเห็นการ ขณะนั้นพระเจ้าอุเทน
ทรงสำราญพระอิริยาบถอยู่ตามลำพังกับราชบุรุษคนสนิท
(ยังไม่มี ไกวินทร์) เมื่อระบำจบ แสดงความทักพระทัย
- ไกวินทร์เข้ามาเฝ้า - ท้าความเคารพตามธรรมเนียม

อุเทน - จงกล่าวพระของเจ้าเด็กไกวินทร์

ไกวินทร์ - ข้าแต่มหाराชผู้เป็นสมมุติเทพ บัดนี้กระผมขอไกวเณ -

- ครั้น สัมมาสัมพุทธะ โสโธกิจจากพระเชตะวัน เมืองสาวัตถี
มาพบพระพักตร์มาสู่โกสัมพีแล้ว

อุเทน - เรื่องของพระสมณโคดม - เกี่ยวอะไรกับเรา...

โกวินทร์ - เมื่อพระสมณโคดมเสด็จสู่สาวัตถี พระเจ้าปเสนทิ ทรง
นิมนต์พร้อมด้วยภิกษุอื่นหนึ่งพันรูป ถวายทานด้วยพระหัตถ์
๗ วัน

อุเทน - พระสมณโคดมมาสู่โกสัมพี เมืองเรากลับกิจอันใด

โกวินทร์ - สามเณรผู้หนึ่งในเมืองเรา อันประกอบด้วยโสมก
เศรษฐี สร้างวิหารโสมการาม, กุฎิเศรษฐีสร้างวิหาร
กุฎการาม, ปาวาริกเศรษฐีสร้างวิหารปาวาริกการาม...
สามเณรผู้ทั้งกล่าวนี สร้างวิหารเสร็จแล้ว จึงให้นายช่าง
มาลาซื้อ สมณะ เป็นอุปัฏฐากและนิมนต์พระสมณโคดมกับสาวก
มาเพื่อประทับ, อาศัยและแสดงธรรม... ข้าพระองค์โดย
ตำแหน่งมหาณาคย์ จึงกราบทูลถวายนี้เพื่อทรงทราบและ
พิจารณาโดยควร...

เสียงมกคันธิยา - (ชัก) แหมณณฉันโดยตำแหน่งลัทธิเทพี ชลกรามทูล
พระองค์ว่า... ไม่ควรแม้เชื้อของมหาสมณผู้นี้ ที่จะให้ล่วง

มกคันธิยา, ถอดมาตามด้วยนางกาตีและนางข้าหลวงอื่น มาถึงโกสัมพี

๓ คน

อุเทน - มกคันธิยา... ไฉนนางกล่าวถึงนั้น

มกคันธิยา - หม่อมฉันกล่าวโดยนึกเอาใจจริงรักภักดีต่อพระองค์เป็นที่ตั้ง...
สมณะโคดมนั้น อาศัยความเป็นบรรพชิต ปลุกความนิยมคน
เพื่อหวังอำนาจราชศักดิ์ภายหลัง...

โกวินทร์ - พระนางกล่าวหาพระสมณโคดมจรรจนัก ก็เมื่อครั้งยังเป็น
เจ้าชายสิทธัตถะอยู่ในศากยวงศ์อันสูงยิ่ง แม้ความเป็นมหา
จักรพรรดิก็ยังไม่นึกที่จะพึงรับแล้ว... เหตุไฉนจึงจะต้องใช้
ความเป็นบรรพชิตหลอกลวงคนเพื่อหวังอำนาจราชศักดิ์เพียง
บัดนี้

มกคันธิยา - ท่านเป็นพวกสมณโคดมจึงกล่าวความเข้ากัน

โกวินทร์ - หากมิใช่... ข้าพระองค์กล่าวความโดยเห็นการ

มกคันธิยา - (อดเขาอุเทน) อดาทรงฟังคำของอนาคปราชกุมารผู้มั่งคั่ง
... เชื้อหม่อมฉันผู้นับเป็นลัทธิเทพีของพระองค์ก็กล่าว.....
... รับสั่งห้ามมิให้สมณโคดมมาสู่โกสัมพีเกิด... รับสั่งขิระองค์

อุเทน - ความทั้งหลาย ก็ชั่วระการใดเรายังไม่แจ้ง... ขอเวลาให้
เราพิจารณาถอน... ขอโทษนะ มกคันธิยา เรามีกิจจะต้องไป

พระเจ้าอุเทน ออกไป ราชบุรุษตาม มกคันธิยาจน
- ถึงอีก ๓ วัน นางกาตีและนางข้าหลวง

โกวินทร์ - พระเจ้าอุเทน

มกคันธิยา - (จบให้วแล้ว) ...สมณโคดม -- ...อี..

- ข้าจะไม่ยอมให้ท่านอยู่ในโกสณที

กาลิ - อีกาลิฉันนี้ มีการโคพะจะรับใช้พระนางไก่อ...

มาคันทียา - (กับกาลิ)...ข้ายังไม่คลายแค้นที่สมณโคตมก่อขึ้นแก่ข้า

กาลิ ๗๖: ๗๗/๕๓/๑๓๗ สมนโคตม
๗๖๔/๑๖๖ ๕๓ ๑/๗๖

(นึกถึงความหลัง)... เมื่อครั้งที่ข้าอยู่กับบิดามารดาในแคว้น
กुरु บิดาของข้าได้เห็นสมณโคตมก็พึงใจ พาก้าวไปพบเพื่อนม
ให้เป็นภรรยา... ข้าขณะนั้นสาวและสวย ชายทั้งหลาย ที่
แคว้นกुरु ไม่ปองในตัวของข้า แต่...สมณโคตม กลับไม่ต้องการข้า... เท่านั้นยังไม่พอ ยังประจานความงามแห่งเรือน
ร้างของข้าอีกด้วย เก็บไปถวายบุตรและภริยา (กะ - รี - สะ)
กันเหินและสกลปรก... ไม่ปรารถนาจะถูกต่อจาก แม่กวยเท
...ข้าเจ็บ - ข้าจำและข้าพยายาม... ...บิดา มารดาข้า
หลงสมณโคตม พาก้าวไปฝากไว้กับญาติผู้เยาว์ แล้วจากไปหา
กับพระบรมศาสดาผู้นั้น คนผู้เยาว์นำข้ามาถวายเป็นอัครมเหสี
ของพระเจ้าอุเทน.....หลายปีแล้วนะ แต่ความแค้น
แค้นที่ข้ามีต่อสมณโคตม ยังไม่หมดสิ้นไป.....

กาลิ ๗๖: ๗๗/๕๓/๑๓๗ สมนโคตม
๗๖๔/๑๖๖ ๕๓ ๑/๗๖

กาลิ ๗๖ ๕๓ ๑/๗๖
๗๖๔/๑๖๖ ๕๓ ๑/๗๖

กาลิ - อีกาลิก็แค้นกวยพระนาง.....

มาคันทียา - กาลิ เจ้าจงนำทรัพย์ของข้าไปจ้างชนวรรณะสูงกรอันต่ำต้อย
และกระหายทรัพย์ทั้งชาย หญิง ให้ลา บริภายสมณโคตมผู้เฒ่า
มาสู่เมืองให้เจ็บ และหนีออกจากเมืองไปในที่สุด.....

TAPE B III ๓๖๖ (๓๖๖)

กัลลง เถินเข้าโกลสมาคันทียา
เห็นความทุกข์ในสีหน้า

— เลื่อนออก —

๑๕

ฉาก ๖ ห้องบรรทมของสามาวดี

เวลากลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย : สามาวดี บุคลิกกรมเหสี (หญิงก๊วย) ๒. นางกอม (หญิงก๊วย) บุคลิกนางสาว ๓. วิริมา บุคลิกนางสาว ๔. มีนางสาวหลวงจีนอยู่งานอีก ๒ คน

๗๑๑

เปิดฉาก

ก. ก. ในมือนางกอม - เห็นนางกอมเดิน (นางกอมเห็นนางวิริมา) เข้ามา ผ่านวิริมา

วิริมา - (พูดกับตัวเอง) เหนื่อยจังเลย... (พูดกับนางกอม) กอมไม่ได้อะไรมาจากร้านขายผ้าไหม...

นางกอม - พระราชทานเงินวันละ ๕ บาท... ให้เป็นค่าจ้าง... (พูดกับนางวิริมา) สามาวดี... (พูดกับนางกอม)...

นางกอมเดินผ่านวิริมาไปถวายดอกไม้ สามาวดีซึ่งอยู่ในห้องหนึ่ง วิริมาของนางกอมมองไม่เข้าใจ... สามาวดี... (พูดกับนางกอม)...

นางกอม - (พูดกับนางวิริมา) ... (พูดกับนางกอม)...

สามาวดี - (รับ).....

วิริมา -วันนี้เข้ามา...

นางกอม - นายขุนนาง... (พูดกับนางกอม)...

วิริมา - งานอะไร... (พูดกับนางกอม)...

นางกอม - วันรุ่งขึ้น... (พูดกับนางกอม)...

นางกอมเอาดอกไม้ไปถวายสามาวดีแล้วออกไป สามาวดีเศร้า... วิริมาถึงแล้วเห็นจึงเข้าไปถาม.

วิริมา - ... (พูดกับนางกอม)...

สามาวดี - (เดิน)...

วิริมา - ... (พูดกับนางกอม)...

ตามา - เราอยากจะทำงั้นเหมือนกัน แต่มันคงเราดังเล...กลัวมีคนหัว
 อีกร...สิริมาเลย การมาอยู่ในวังอันแวดล้อมด้วยผู้คนมากมาย
 และอุดมด้วยสิ่งยั่วยุเร้าใจ นี่ที่เราจะยินดีเป็นสุข แต่โดน
 หนัด บางขณะเรารู้สึกว่าเหนื่อย ประหนึ่งยืนอยู่ในที่เปลี่ยว
 ความสับสน ใจว้าว...เราต้องการที่ระลึกที่พึ่งโดยแนใจว่า
 จะไม่พลัดพรากหรือตายจากเราไปอีก...

$\eta = 1/17$ ๑๓๗

R. 5059A 1

เลื่อนนอก ที่สามารถ

၆၂၈ ၁၂၃

ฉาก ๗ ส่วนหนึ่งของของบรรทมพระนางมาคันทิยา

เวลา ๑๐.๐๐ น. ถึง

[illegible]

๑. นางกนิษฐา ชุกตบุษยวง ๒. นางภาณี ชุกตบุษยวง ๓. นางชานฉวางตองคน
อยู่เวรปรนนิบัติ .

เปิดทอง

มากันที่เขาคอนเจเนวเขากับนางกาฉี^๑ ที่ไหนไป
 ทำงานไม่สำเร็จ

หมายถึง ^๑ ฉาก ๖ - ๗ อยู่ติดกันเกือบเป็น
 ฉากเดียวกัน ^๒ ภาไม่เฝ้ากัน เพราะฉะนั้นการกัฏ
 ภาพ ^๓ และในมุมรับเสียงจึงต่ำไค้กัน - โดยวิธี
 เติมนูน ^๔ ฝั่งซ้าย ^๕ ภาจากองค์ ^๖ ภา เป็นแนวไป ^๗ จะ
 ภา ^๘ ภา ^๙ ภา ^{๑๐} ภา ^{๑๑} ภา ^{๑๒} ภา ^{๑๓} ภา ^{๑๔} ภา ^{๑๕} ภา ^{๑๖} ภา ^{๑๗} ภา ^{๑๘} ภา ^{๑๙} ภา ^{๒๐} ภา ^{๒๑} ภา ^{๒๒} ภา ^{๒๓} ภา ^{๒๔} ภา ^{๒๕} ภา ^{๒๖} ภา ^{๒๗} ภา ^{๒๘} ภา ^{๒๙} ภา ^{๓๐} ภา ^{๓๑} ภา ^{๓๒} ภา ^{๓๓} ภา ^{๓๔} ภา ^{๓๕} ภา ^{๓๖} ภา ^{๓๗} ภา ^{๓๘} ภา ^{๓๙} ภา ^{๔๐} ภา ^{๔๑} ภา ^{๔๒} ภา ^{๔๓} ภา ^{๔๔} ภา ^{๔๕} ภา ^{๔๖} ภา ^{๔๗} ภา ^{๔๘} ภา ^{๔๙} ภา ^{๕๐} ภา ^{๕๑} ภา ^{๕๒} ภา ^{๕๓} ภา ^{๕๔} ภา ^{๕๕} ภา ^{๕๖} ภา ^{๕๗} ภา ^{๕๘} ภา ^{๕๙} ภา ^{๖๐} ภา ^{๖๑} ภา ^{๖๒} ภา ^{๖๓} ภา ^{๖๔} ภา ^{๖๕} ภา ^{๖๖} ภา ^{๖๗} ภา ^{๖๘} ภา ^{๖๙} ภา ^{๗๐} ภา ^{๗๑} ภา ^{๗๒} ภา ^{๗๓} ภา ^{๗๔} ภา ^{๗๕} ภา ^{๗๖} ภา ^{๗๗} ภา ^{๗๘} ภา ^{๗๙} ภา ^{๘๐} ภา ^{๘๑} ภา ^{๘๒} ภา ^{๘๓} ภา ^{๘๔} ภา ^{๘๕} ภา ^{๘๖} ภา ^{๘๗} ภา ^{๘๘} ภา ^{๘๙} ภา ^{๙๐} ภา ^{๙๑} ภา ^{๙๒} ภา ^{๙๓} ภา ^{๙๔} ภา ^{๙๕} ภา ^{๙๖} ภา ^{๙๗} ภา ^{๙๘} ภา ^{๙๙} ภา ^{๑๐๐} ภา

มาถึง - (คุณเจี๊ยะ) เพราะอะไร ... เพราะอะไร
สมมุติโลกนี้ให้ทั่วแก่คนเหล่านั้นมากกว่าน้ำ
มันจึงได้เลือก บริหาร

กาฬ - หามิไถพระนางเจ้า

มาค้น - ก็แล้วถวายกตโศกแดา...สมมโศกมวณโศ
 ภาวถวายคำภาวอุกนิหริณ

การ - ทำไม ...

มากขึ้น - ฉะนั้น สมณโคตมคงกระทำแคว้นก่าดัง

กาฬี - หามิไค้ทะเละ พระสมณโคตมคงอยู่โดยมกั ทรงแสดงเทศาคำอุทฺธระบาซังชาติ

กฤษฏ์ อภินนทอภิมานในนาม... 7 วัน กวดยด...

องก์ ๑๔.

ฉาก ๖. ห้องบรรทมของสามาวดี.

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. สามาวดี ชุดอยู่กับวัง (ถ้าเปลี่ยนชุดใหม่ได้จะดี), ๒. สิริมา, ๓. นางคอม, ๔. นางชาตวงอยู่เวรปรนนิบัติ ๖ คน, หมายเลข ๒ - ๔ จะแต่งชุดเดิมก็ได้.

เบ๊กกลอง - คอกไม้ในมือนางคอม จำนวนมากกว่าเก้า

สองเท้า (กราวนี้ซื้อเต็มไม้ยกยก) เห็นนางคอมเดิน

ผ่านสิริมา ทาทางของนางคอมนับตั้งแต่เริ่มองก์นี้เป็นต้น

ไปสำรวจอย่างผู้ทรงศีล สิริมาเห็น นคอกไม้มากก็พูด-คา

สิริมา - คอกไม้กราวนี้มากกว่าเดิม เจ้าซื้อมาด้วยเงินเท่าใด

นางคอม - ๔ กหาปณะ

สิริมา - แล้ววันก่อน ๆ เค้า

นางคอม - ข้าพเจ้าซื้อเพียง ๔ กหาปณะ

สิริมา - อีก ๔ กหาปณะเจ้าก็ยกยกไว้เพื่อตน.... เจ้าเป็นนาง
ทาสีที่ชั่วช้า คดโกง เร่งเอาเงินที่เจ้ายกยกไว้
มาคืนแก่พระแม่เจ้า

สามาวดีเข้ามาซักจิงหะ

สามา - เคี้ยวถอน สิริมา....

สิริมา - นางทาสีนี้โกงเงิน.....

สามา - (ซัด) ความจริงทั้งหลายที่เจ้าพูดแก่กัน เราได้ยินแล้ว
.....ช่างเถอะ ชุชชุตตรา ไม่ต้องคืนเงินให้เรา แต่
จงให้เราทราบว่า วันก่อน ๆ เจ้ายกยกเงินค่าคอก
ไม้ ไม้กิ่งหนึ่ง แล้วเหตุใดวันนี้ จึงเลิกประพฤติดีนั้นเสียเล่า

นางคอม - หมอฉันได้ฟังธรรมจากพระสมณโคตมโดยนิมนต์ของนาย
สุนนมาลาการ.....

สามา - พระธรรมของพระสมณโคตม มีความสำคัญสถานใด จึง
อาจเปลี่ยนคนอยู่โกงเช่นเจ้าได้.....

นางคอม - พระธรรมนั้นเป็นถึงอมฤตรส แม้ดื่มแล้ว จะให้สุขโดยจริง

สามา - จงแสดงธรรมที่เจ้าได้สดับมาเถิด เราใครจะลองดื่ม
อมฤตรสที่เจ้าว่า.....

นางคอม - หากพระแม่เจ้าประสงค์ ก็จงจัดที่ปูอาสนะให้หมอฉันนั่ง
เยี่ยงพระแม่เจ้าทรงกระทำต่อบุคคลอันสักการะ

สิริมา - (สอด) ชุชชุตตรา รู้นะแห่งเจ้าเป็นนางทาสี จะนั่ง
สูงกว่าพระแม่เจ้าไม่ได้

นางคอม - ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระสมณโคตมแล้ว และกำลังจะ
แสดงธรรม.... อันธรรมนั้นเป็นของสูงควรแก่การสักการะ

สิริมา - (ทำท่าจะเล็ง แต่..)

~~FAPI~~

~~212~~

(๒๕)

สามา - สิริมา จงจัดที่เพื่อการแสดงธรรม ตามความประสงค์
ของขุขุตตรา - เลิก... ..

เดือนออก

R-5059A 1

แทรกโฆษณา ครั้งที่ ๓

องค์ ๑๕.

ฉาก ๖. หองบรรทมของสามาวดี

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. นางคอม (ขุขุตตรา) แต่งชุดนางจี (ขาว, มีผ้าหมักวับ), ๒. ตัวละคร
นอกจากนี้เหมือน องค์ ๑๕. และถ้าอาจหาผู้แสดงหญิงจำนวนมาก ๆ มาเป็นข้าทูลวงของสามาวดี ร่วมฟังธรรม
ด้วยก็จะดี

หมายเหตุ. ฉากนี้สำคัญมาก แสง เป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่ง โปรดดับไฟและเปิดไฟตามบท, ตัวละคร
พร้อมในฉาก นางคอมนั่งบนอาสนะ จับพัดใบลานอันวิจิตรถือบังหน้า สามาวดีและบริวารจำนวน
มากนั่งอยู่รอบรอบ อากาของสามาเบื้องต้นยังมีทุกข์ - ก้มหน้าเศร้าซึมอยู่ บริวารก็ดูจะไม่
สนใจเสียเลย (นั่นหมายถึงก่อนนางคอมแสดงธรรม).... แสง ในห้องสว่างเฉพาะ
ตรงนางคอม รอบ ๆ ยังมีมัวัว (แสงไฟเปรียบดังธรรม)

เปิดกล้อง เห็นบริวารของสามาวดี อยู่ในอาการ
" จ่ำใจพัง " สามาวดีตั้งใจแต่ยังเศร้า
โศรกอยู่ (อย่าเพิ่งให้เห็นนางคอม)

๒๕๐

นางคอม - หม่อมฉันได้สดับแล้วซึ่งธรรมจากพระสมณโคตมดังนี้

พระสมณโคตมทรงแสดงอริยสัจสี่ คือความจริงแท้
๔ ประการ ได้แก่ทุกข์, เหตุให้เกิดทุกข์, ความดับ
ทุกข์, และหนทางดับทุกข์

อันทุกข์นั้นได้ปรากฏแล้ว ในความเกิด, ความแก่,
ความตาย, ความโศก, ความร่ำไห้, ความเสียใจ,
ความแค้นใจ ความประสบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์
ความพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักก็เป็นทุกข์, ปราศจาก
อันใดไม่ได้อันนั้นก็ เป็นทุกข์

เหตุอันก่อให้เกิดทุกข์ดังกล่าวนี้ ก็คือความอยาก
เป็นต้นว่า อยากในรูป อยากในความเป็นอันอย่างนั้น
การดับทุกข์และหนทางดับทุกข์นั้นให้ดับที่เหตุ คือความ
อยากเสีย ทรงแสดงให้พิจารณาถึงความวิจว

" ยังภิกษุ สมุททปะ ฐัมมัง สัพพันตัง นิโรธะ ฐัมมัง "
- สิ่งใดมีความเกิดสิ่งนั้นมีความดับเป็นธรรมดา....

คนเราเกิดมาย่อมประสบกับ สุข, ทุกข์, นินทา, สรรเสริญ
พบกันแล้วต้องพลัดพรากจากกันเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวง
ไม่คงอยู่ในสภาพเดิม ต้องเปลี่ยนแปลงไปเป็นธรรมดา

หมายเหตุ คำพูดของนางคอมจะอัดเทปไว้ก็ดี

ความรู้สึกของผู้ฟังคอย ๆ สนใจและเริ่มสรวลฮา
มากขึ้น ๆ ตามลำดับ

สามาวดีตั้งใจฟังและแล้วนึกถึงชีวิตคนแตกก็
ถอนภาพยนตร์

แสดงเหตุการณ์ สุข, ทุกข์ ฯลฯ บางส่วนใน
อดีตเช่น เมื่อรักอยู่กับจันทร์ทศ (ฉาก ๑)
คอยแต่งงาน (ฉาก ๒) รู้ว่าคู่รักตาย ร้องไห้,
พ่อแม่ตาย ร้องไห้, ต้องไปขอทาน ฯลฯ เหล่านี้
(ภาพยนตร์ ถ่ายในวันแสดงตอนบ่าย เมื่อชม -
ขณะชมถือโอกาสถ่ายภาพยนตร์ไว้เสียเลย
ให้ฝ่ายขาวของ ๗ ล้างฟิล์ม - ตัดต่อเสร็จทัน
ไม่กลางคืน)

ความรู้สึกละเอียดของสามาวดี เปิดนึกถึงอดีต - ทบวน
ก็เห็นจริงตามธรรม ในที่สุดจึงปลงกล
กลปลงกล.....

แสง ไหว้ในทองส่องสว่างขึ้นทั่วกัน (เปรียบ
แสงไฟเท่ากับแสงธรรม) ไหว้หน้าของสามาวดี
ก็มโหรีขึ้นทันที พจนางค่อมแสงธรรมจบ...

TAPE A พระองค์

สามารายให้เข้าจังหวะกับคำสวดมนต์สการ(๓ ครั้ง)

สวดมนต์

๗๕๓

11/950 5060 B1.

เมื่อใดที่ระลึกถึงความไม่เที่ยง ไม่คงอยู่ เป็นธรรมกาลังนี้
แล้ว ก็จงตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาทอย่าคิดว่าสิ่งนี้เป็นของ
เรา สิ่งนั้นเป็นของเรา เช่นเมื่อประสพถึงกันเป็นที่รักที่พอใจ
ก็จงนึกถ้อยความไม่ประมาทอยู่เสมอว่า สิ่งกันเป็นที่รักที่พอใจ
แห่งเราที่ คนรักก็ดี มิถนาราคาก็ดี จะไม่อยู่กับเรา เป็นของเรา
ตลอดไป ย่อมต้องพลัดพรากตายจากหรือสูญสลายจากเราไป
เป็นแน่แท้

ดูก่อนท่านทั้งหลาย ผู้หวังพ้นทุกข์เป็นที่ตั้ง บัดนี้พระสมณโ
กม ทรงแสดงแล้วซึ่งทางดำเนินถึงความดับทุกข์ อันมีประกบ
กันเป็นมรรค ๘ เพื่อการปฏิบัติ กล่าวคือ ความเห็นชอบ ๑
ความคิดชอบ ๑ กล่าววาจาชอบ ๑ ทำกิจชอบ ๑ เลี้ยงชีพชอบ
๑ เพียรชอบ ๑ ระลึกชอบ ๑ ตั้งใจไว้ชอบ ๑

บุคคลเหล่าใดรู้ถึงซึ่งอริยสัจ ๔ และปฏิบัติแล้วดังนี้ บุคคล
เหล่านั้นย่อมได้ชื่อว่าเพียงในอมฤตสแห่งธรรมของพระสมณ
โลกม และเป็นผู้นพ้นแล้วจากความทุกข์ทั้งช่วง.....

เสียง (เทป) คำมัสการ (นิโม) ภาษามกข ๓ ครั้ง

ถ้อยเสียงสวดสรรคณ ทำจังหวะกับคำพูดของสามากับพวก
ดังนี้ (เสียงเทปเป็นแบบกราวน้อมนำให้ดังนี้) เ

เสียงเทป พุทธัง สรรณัง กัจจามิ

สามา (กับพวก - วาพร้อมกัน) ข้าพระเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้า
เป็นสรณะที่ระลึก ที่พึ่ง

เสียงเทป ภูมิมัง สรรณัง กัจจามิ

สามา - ข้าพระเจ้า ขอถึงพระธรรมเป็นสรณะที่ระลึกที่พึ่ง

เสียงเทป สังฆัง สรรณัง กัจจามิ

สามา - ข้าพระเจ้าขอถึงพระสงฆ์เป็นสรณะที่ระลึกที่พึ่ง

เสียงกนตรัสแสดงถึงความหลุดพ้นทุกข์ - โฉงอารมณ์ แฉกแล้ว

เสียงกนตรัสพูด

สามา - (กนเถียวพบกับนางกอม)... ขุชชุตตรา นับแต่วันนี้เป็นต้นไป
ท่านอย่าทำงานกันคำเลย จงตั้งอยู่ในฐานะแห่งมารคาและ
อาจารย์ของพวกข้าพเจ้า....ท่านไปสู่สำนักพระสมณโลกม
ฟังธรรมที่พระองค์ทรงแสดงแล้ว จงนำมาแสดงต่อแก่พวก
ข้าพเจ้า....

นางกอม - หากไม่ติดกวยท่านเป็นราชสกุลแล้ว ข้าพเจ้าก็ใครจะพาท่าน
ทั้งหลายไปยังสำนักพระสมณโลกมกวย

(๒๗)

นางคอม - ทุกอรุณ พระสมณโคตมและภิกษุสาวก เทียวเดินบิณฑบาตรอยู่ มีเส้นทางกันมานานจะพึงเห็นได้จากนี้ ชกทานจงเจาะฝ่าทอง เป็นช่องเพื่อแลก กราเห็นพระสมณโคตมเสด็จแล้ว จึง เขยิบกัณฑ์ทั้งสองออกถวายบังคม และบูชาถวายเกรวอง สักการะนั้น.....

สามา - (กับนางคอม)...เราจะเจาะฝ่าทอง เพื่อกระทำการค้ำทาน แนนนำ

— เลื่อนกลก —

องค์ ๑๕

ฉาก ๗ ส่วนหนึ่งของห้องบรรทมของพระนางมัทนียา

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. มัทนียา ซุกอยู่กับวัง (ซุกใหม่ก็ดี) ๒. นางกาลี ๓. นางข้าหลวง ฉวยงาน สองคน ซุกเก็บ.

เปิดกล้อง มัทนียาโกรธแค้น

มัทนียา - นางสาวกาลีเจาะฝ่าทองกระทำการสักการะสมณโคตมที่ข้าเกลียด... สำแดงถึงว่ามันเป็นพวกกันกับมหาสมณรูปนั้น... ก็ละ เมื่อข้ายังหาคะโรสมณโคตมไม่ได้ ข้าก็จะหาแกนางสามาวดี

กาลี - พระนางจะทำโง่กตใด

มัทนียา - เจ้าจงไปยังนายมัทนียะคนผู้เฒ่าของข้า และแจ้งให้นำโกตยา ๔ ตัว ไม้เป็น ๔ ตัว เมื่อมาถึงแล้วจงซ่อนอยู่ในที่อันควร... ข้าจะกราบทูลพระราชาว่า บุโรทิศส่งเครื่องบรรณาการมีไม้เป็นต้นมาถวาย พระราชาก็จะรับสั่งให้แกไขก ข้าจะกราบทูลเป็นอุบายให้ทรงใช้ คนของนางสามาวดี แก และเมื่อเห็นเจ้าจงให้คนผู้เฒ่าแห่งเรา ส่งไม้เป็น ๔ ตัว ไปยังนางสามาวดี ส่วนโกตยานั้นค่อยจักส่งต่อภายหลัง...

มัทนียาหันหน้าเหินม นางกาลีเดินออก - ปิดกล้อง

- ตัดไป -

องค์ ๑๖

ฉาก ๖ ห้องบรรทมของสามาวดี

เวลา กลางวัน

ตัวละคร และ เครื่องแต่งกาย ๑. สามาวดี ๒. สิริมา ๓. นางข้าหลวงฉวยงานอีก ๒ คน เครื่องแต่งตัวซุกเก็บ

เปิดกล้อง สิริมาพูด

สิริมา - ข้าแต่พระแม่เจ้า ถิ่นโกตยาคะ พระราชารับสั่งให้เราแกงกวางนั้น ยังมีชีวิตอยู่โดยสิ้นทั้ง ๔ ตัว

สามา - เราและคน ของเราทั้ง ๕๐๐ บำเพ็ญศีลอยู่ เว้นแล้วจากการฆ่าสัตว์... ไฉนจะแกงไม้เป็นได้เล่า

- ตัดไป -

? TAPE B II ต่อ

1 มคอ

ส.โพธิ์ ๓๕

๓๕

๖๕ ส.โพธิ์ (โพธิ์ = หีบใส่ของ)

๓๕

๖๕

ฉาก ๕ ราชอุทยานของพระเจ้าอุเทน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. พระเจ้าอุเทน ชุกเคิม ๒. มากันทียา ชุกเคิม ๓. ราชบุรุษ และนางข้าหลวง

ประกอบอย่างละ ๔ - ๕ คน

เปิดกล้อง มากันทียาฟังกับพระเจ้าอุเทน มากัน - พระนางสามาวดี มีพระทัยผูกใจสมณโลกมอยู่ เจริญปากทอง
 ให้อะและกุสมณโลกม พระองค์ก็ไม่ว่ากล่าว... นี่พระองค์รับสั่ง
 ให้แองโกถวาย พระนางสามาวดีก็ไม่แอง ลงรับสั่งใหม่ *รับพูด =*
 ให้แองถวายพระสมณโลกมเด็ก พระนางสามาวดีจะต้องแอง
 โดยทันที

อุเทน - เราจะสั่งสามาวดีถึงค่านาง...

- ตัดไป -

อุเทนหรือ มาคันทียา / เสาละ

องค์ ๑๗

ฉาก ๖ ห้องบรรทมของสามาวดี

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. สามาวดีชุกเคิม ๒. สิริมา ๓. นางข้าหลวง ๒ คน หน้าไม้ซ้ำกับองค์ ๑๖

เปิดกล้อง - สามาวดีพบกับสิริมา สามา - ที่พระราชารับสั่งให้เราแองโกถวาย พระสมณโลกมนั้น หากไก่อ
 ยังเป็นอยู่ เราก็ไม่อาจแองได้

สิริมา - ไก่นั้นตายแล้ว พระแม่เจ้า

สามา - อ้าวกระนั้น จงรีบแองโกตามรับสั่งเด็ก

- ตัดไป -

องค์ ๑๘

ฉาก ๗ ส่วนหนึ่งของห้องบรรทมของพระนางมากันทียา

เวลา กลางคืน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. พระเจ้าอุเทน ๒. มากันทียา ชุกเคิม ๓. นางข้าหลวง ๔. นางกาลี ชุกเคิม

หมายเหตุ - วางพินไว้ใกล้เตียงบรรทมด้วย

เปิดกล้อง มากันทียาพูด

มากัน - ทำไมพระองค์จึงนั่งนิ่งเฉยอยู่ ในเมื่อพระนางสามาวดีได้แอง
 ให้เห็นแล้ว ถึงความผูกใจในสมณโลกม....

อุเทน - บ้างจะให้เราทำประการใดเท่า

มากัน - พระองค์ทรงเห็นแล้วว่า พระนางสามาวดีไม่อาจแองโกเพื่อ
 พระองค์ได้ แต่อาจแองเพื่อ... สมณโลกมก็เมื่อการเป็นดังนี้
 หากฟังละไว้ ความสัมพันธ์ของกันทั้งสองก็จะกำเริบหนัก จน
 อาจทำการให้เป็นทีเสี้ยนพระเกียรติได้... จึงควรอยู่ที่ซึ่ง
 ตักไฟต้นลม

อุเทน - ให้เราฆ่าสามาวดีหรือ

มากัน - ถ้าพระองค์บิ้วสินหาพระนางสามาวดีอยู่ ก็จงกระทำแก่
 สมณโลกมเด็ก...

อุเทน - (กึกก้อง)...ความผิดของ พระสมมติโกกมยังไม่ปรากฏชัดแก่ประชาชน เราหาอาจทำอะไรก่อนได้ไม่...

มากันหิยาชักใจ...สับค้อนไปทางหนึ่งและที่นั่น

เห็นพิน...โคอุบายใหม่ (โคอุสพิน เห็นของในกันหิยา)

มากัน - (เห็นพินแล้ว)...ค้อนนี้พระองค์จะเสด็จประพาสไหน /W9=

อุเทน - ประพาสสามวาก็

มากัน - เมื่อค้อนหมอมันขึ้นร้ายนัก เกรงภัยจะเกิดแก่พระองค์ผู้เป็นเทพของหมอมัน...ขอพระองค์เสด็จประพาสพระนางสามวาก็ค้อนนี้เกิด

อุเทน - เรารังแกไม่ได้

~~ข้าหลวง~~ - ข้าแคะพระมหาราช บัดนี้พระสหายของพระองค์เสด็จมาคอยเฝ้าอยู่ ณห้องพระโรง...

อุเทน - (กับมากัน) เราไปก่อน มากันหิยา

นางข้าหลวงเข้ามาทูล

กส

อุเทนออกไป นางกาลีเข้ามา มากันหิยาพูด
ก้วย

มากัน - (กับกาลี) เจ้าเคยเห็นพินเหล็กกันที่พระราชาทรงอยู่หรือไม่

กาลี -..หมอมันเคยเห็น

มากัน - เจ้าดัง เกตุเห็นช่องโปรงที่วางพินหรือไม่

กาลี - หมอมันดัง เกตุเห็น

มากัน - กี้ละ เจ้าจงไปยังนายมากันหิยาคนผู้อารีของข้า ให้จูงเท้าถอนเขี้ยวพินแล้วมาตัวหนึ่ง

กาลี - เพื่อการใดพระนาง...

มากัน - ข้าจะเอามันใส่ในช่องโปรงของวางพิน แล้วดูของนั้นก้วย
ชอกอกไม้ ... ดวากสีละ = ก=ใจ/พิน/กส/มาบ=

- กลายเป็น ๒

(พ.๑๗=)

องค์ ๑๘

ฉาก ๒ ห้องบรรทมของสามวาก็

เวลา กลางคืน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. พระเจ้าอุเทน ๒. สามวาก็ ๓. มากันหิยา ๔. ข้าหลวงสามวาก็ จำนวนมาก
๕. สิริมา ๖. นางกาลี แต่งกายชุดเดิม

เปิดกล้อง โกลสพิน (ช่องวางพินดูก้วยรอกอกไม้) ซึ่งวางอยู่บนแท่นบรรทม พระเจ้าอุเทนนั่งอยู่ในที่ฉันทกร
ตัวละครในฉากมี สามวาก็และนางข้าหลวงอยู่ ๒ คน /W๑๑=

อุเทน - (กับสามวา) วันนี้สหายเรามาหากด้าวชวนเที่ยวป่า

สามวา - พระองค์ไปรบกวนการใด พ๑๓=

อุเทน - เรารับคำจะไปก้วยในวันมะรืนนี้

ไถ่เงินสามารทว่าดังนี้ นางข้าหลวงทั้งหลาย
ก็สงบ เห็นสามารทว่าก็ออกไปสู่แดนประหาร

สามา - เราทั้งหลายอีกเฝ้าพระรัตน ทรีย เป็นสรวะที่ระลึกที่พึ่ง แล้วไม่
ใช่หรือ.... อัมโมทเว รัทติ อัมมจาริ - ธรรมย่อมคุ้ม
ครองผู้ประพฤติธรรม.... ก็เมื่อเราประพฤติธรรมแล้ว กายใด
เกรงกลัวต่อภัยใดโดย ธรรมนั้นแหละจะคุ้มครองเราเอง....

แทรกพูดเรื่องทองสมุก หรือ สไลด์ "โอดโอย"

องก์ ๒๐

ฉาก ๕ ราชอุทยานของพระเจ้าอุเทน

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ชูเกี่ยวข้องกับองก์ ๑๙ แต่เพิ่มข้าหลวงของสามารทอีกหลาย ๆ คน
(ยกเว้นนางมาคันทียา - ไม่มี)

เปิดกล้อง เห็นแถวยาวเหยียดของนางข้าหลวง และสามารทซึ่งยืนอยู่เบื้องหน้าในอาการสงบ เห็นพระเจ้าอุเทน
ทรงธนู - หยิบลูกศรขึ้นทากสาย - โกงในทำยิง

- ตักไป -

ภาพยนตร์

ฟ้าลั่น - แฉกกิน (หรือน้ำเป็นพองฟู) ไหว

เสียงประกอบตามภาพยนตร์

- ตักไป -

มือพระเจ้าอุเทนจับลูกศร (ในทำยิงไปแล้ว แต่ลูกศรย้อนกลับมาสู่เป้าหัวใจของตน)

เสียงอุเทน - (เทป - เพราะเป็นเสียงในใจ)

ลูกศรที่เรายิงไป อาจแทงหลุได้แม้หินอันแข็ง จึงควรทำลาย
ชีวิตสามารทกับพวกทั้งหมดได้ แต่ไหนหนอเมื่อเรายิงไปแล้ว
ลูกเรานี้จึงย้อนหางกลับมาสู่เราผู้ยิง.... ทำไม....

แน่แล้ว... สามารทไม่ผิด นางประพฤติธรรม ธรรมจึง
คุ้มครองนาง... ลูกศรนี้ ไม่มีจิต ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ของมี
ชีวิต ก็ยังรู้คุณไม่ทำร้ายสามารท ส่วนเราผู้เป็นมนุษย์กลับ
ไม่รู้คุณนาง และทำร้ายนาง... เรื่อง

อุเทน หิตได้ดังนี้ ที่ทั้งลูกศรและกันธนูเสีย
" ทรงประคองธนูขึ้นหนึ่งกระหย่งแทบบาทมุล
ของพระนางสามารท "

อุเทน - (พูดชัก)เราสิ้นเพื่อน เลือนหลง หิตทั้งปวงมีแก่เรา
....สามารทก็เอย นางจงเป็นแสงสว่างแห่งเรากว้ย...
เป็นสรวะที่ระลึกที่พึ่งของเรากว้ย

สามา - ข้าแต่มหाराช อย่างทรงถึง หม่อมฉัน เป็นสรวะที่ระลึกที่พึ่ง เอย
.... หม่อมฉันถึงพระพุท, พระธรรม, พระสงฆ์ เป็นสรวะที่ระลึก
ที่พึ่ง ขอพระองค์ทรงถึงพระรัตนตรียนี้ เป็นสรวะที่ระลึกที่พึ่ง
เถิด.....

อุเทน - เราจะถึงพระรัตนตรียเป็นสรวะที่ระลึกที่พึ่ง.... สำหรับนาง
จงขอสิ่งพึงประสงค์จากเราเถิด เราจะให้นางทุกอย่าง แม้
แผ่นดินและทรัพย์สมบัติ

สามา - หม่อมฉันไม่ประสงค์สิ่งเหล่านั้น

TAPE A. ธรรมดามหิง
(เรื่องนี้เรื่องใหม่)
เรื่อง

R. 5062 B. 1

1/2 ก่อ

อุเทน - นางประสงคฺสิงโกลเกล้า
สามา - หากพระองค์จะทรงกรุณาแล้ว ทรงนิมนต์พระสมณะโกกมและ
ภิกษุสาวก ๕๐๐ รูปมาสู่พระราชวัง เมืองนิวเจ็ก หม่อมฉันเกร
ถวายบังคม และทูลอภิวาท

อุเทน - เราจะจัดให้ตามทีนางประสงค์

- เลื่อนออก -

แทรก - สไลด์โฆษณา

องค์ ๒๑

ฉาก ๕ ~~ราชอุทยานของพระเจ้าอุเทน~~

เวลา กลางคืน ~~ห้วงมรภาพของนางสามา~~

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย - - ๑. มากันทียา ๒. นางกาลี ชุกเกิม ก็ได ๓. อารี (นายมากันทียะ) ชุกชวบ้าน

เปิดกล้อง มากันทียากับนางกาลีเดินเข้ามา แล้วหยุดถามกัน

มากัน - ไหนเล่า คนผู้ว่าของข้า

กาลี - (ชี้) นายมากันทียะ ที่พระนางให้หม่อมฉันไปตามมา คอยพบอยู่
ณ ที่นั้นแล้ว

มากันทียาเดินไป อารีโผล่ออกมาพบจากที่ซ่อนแห่งหนึ่ง

อารี - หลานข้า มีการไถจะใช้ถั่วอีกหรือ

มากัน - การที่ข้าทำกับนางสามาแล้วนั้น ยังไม่ปรากฏผล ข้าจึง
ไถพระถั่ว เพื่อกระทำแก่นางสามาอีกใหม่

อารี - ~~จะนำถั่วกลไกอีกเล่า~~

ทูลหา = ทูลหา

มากัน - ฟรุ้งนี้ พระราชาจะเสด็จประพาสป่า ถวายพระสหายในยาม
กลางคืน จึงเป็นโอกาสเหมาะ.....อารีจงเปิดเรือนถั่ว
และน้ำมัน แล้วนำไปยังปราสาทนางสามาดี มีประตูลับ
ภายในปราสาทนั้นเสีย เอาถั่วและน้ำมันเป็นเชื้อ เผาปรา
สาท ฆ่าให้นางสามาดีกับพวกภรรยาคู่รักได้แม่เพียงหนึ่ง

~~นางสามาดีในปราสาททุกตน~~ ... ~~นางสามาดี~~

~~TAPE~~

๑๑

~~REEL 2~~

TAPE A13

(๓๑) (๑๓๓)

กล้อง เลื่อนเข้าใกล้สนั่น อารี

- กลายเป็น -

ไม่พอ

องค ๒๒

ฉาก ๒ ห้องบรรทมของสามาวดี

เวลา กลางคืน

R. 5062 B.2.

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๘. สามาวดี ๒. นางข้าหลวงทั้งหมดเท่าที่จะมากได้ (ยกเว้นนางคอม) แต่งชุดเดิม
เปิดกล้อง ฉากเปล่าเต็มฉาก

สามาวดีเข้ามาทางหนึ่ง นางข้าหลวงอีกหลายคน
วิ่งเข้ามาอีกทางหนึ่ง - กรูเกรียวและพลุพลุ

เสียงนางข้าหลวงจำนวนมากร้องและวิ่งมา

(ไฟไหม้)

เสียงไฟไหม้หนักตลอดเวลา

สามา - อะไรกัน

หลายคนพูด-ไฟไหม้ปราสาท...ไฟไหม้ปราสาท

(เสียงทุบประตู - กระแทกประตูจะเปิดออก)

เสียงผู้หญิง-ประตูปราสาทถูกฉีกฉีกภายนอก...ฯฯ

คนแสดงถึงความกลัว-ความร้อน แต่สามาวดีปกติ

เสียงนางข้าหลวงเผดสีร้องเอะอะเพราะความกลัว

สิริมา - พระแม่เจ้า เราถูกคนวางเพลิงเผา

เสียงอีกคน-พระนางมอญหนีตายต้องแกล้งเรา...คือโอกาสในขณะที่

พระราชาไม่อยู่...

ข้าหลวงอีกคนหนึ่งวิ่งเข้ามาพูด

ข้าหลวง - เราไม่มีทางออกจากปราสาท...ประตูทุกประตูถูกฉีกฉีก
ภายนอกสิ้น..

บางคน - เรากำลังจะตาย...เรา...

บางคน - (ร้องไห้)

สามา - (อย่างสงบ) อย่างกลัวเลย...

บางคน - เรากำลังจะตายพระแม่เจ้า...

โดยที่ข้าหลวง มีธรรมยึดอยู่ข้างแล้ว
พอได้ฟังสามาวดีเตือนก็ไต่สติและตั้ง
อยู่ในความสงบ

สามา - ชีวิตไม่ใช่ของเรา เมื่อถึงเวลาอันกำหนดแล้ว ชีวิตก็
จากเราไป... เราผู้มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะที่ระลึกที่พึ่ง
ทั้งหลาย จงตั้งอยู่ในความสงบเถิด ความตายนั้นหาก
ถึงกำหนดเมื่อใด แม้ไม่มีไฟมาเผาทั้งนี้ เราก็ต้องตาย
อยู่ดี... เราจึงเห็นความเกิด ความแก่ ความตายเป็น
ธรรมดาเถิด...

TAPES ๒๕๓๖ ๒๖

เสียงไฟไหม้

เสียงหัวเราะของคันธิดา

-ตัดไป-

ภาพยนตร์ไฟไหม้ปราสาท (สมมติ)

ชนหนาแน่นคันธิดาหัวเราะชอบใจ

-ตัดไป-

ภาพในฉาก เห็นสามาวดีและพวกนั่งพนมมืออยู่โดยสงบ

-ตัดไป-

ภาพยนตร์ไฟไหม้ปราสาท

มีภาพซ้อน มอญคันธิดาหัวเราะ

เสียงไฟไหม้

เสียงมอญคันธิดาหัวเราะ

— กลายเป็น —

36 (๓๐๓๖)

~~R 5062 B1~~
~~ABE B1 1001 B1~~

R 5062 B1

(๓๔)

องก์ ๒๓

ฉาก ๗ ส่วนหนึ่งของท้องบรรทมของพระนางมัทนียา

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. พระเจ้าอุเทน ชุดประพาสป่า ๒. มัทนียา ชุดเดิมก็ได้

เปิดกล้อง พระเจ้าอุเทนอยู่ในอาการเสียใจอย่างแสนสาหัส (รู้อะไรว่าสาบสูญ เพราะไฟไหม้)

มัทนียาเข้ามาอย่างใจไม่ค่อยดี ในรั้นค้นพระเจ้าอุเทนยังไม่เห็น, พอดียินเสียง - เปลี่ยนบรรยากาศเป็นยิ้มแย้มแจ่มใส.

อุเทน ลมพัดดี หายใจสะดวก ทำไมหอบหืดมา
ตามอย่างทรมานอย่างนี้ ทำไมหอบหืดมา
ได้เช่น หายใจสะดวกทั้งที่ดอยเรี่ยผืน
โธ่ ลมพัดดี ทล้นจรดหอบหืดได้เช่น ใครจะ
หมั่นอดทน มาหา... หายใจสะดวก... ทำไมหอบ
มัทนียา - พระมหาราช... ได้จากกลับมาแล้วหรือ...
อุเทน - (ยิ้ม) แต่ก่อนนี้ ครานางสาวมาดีก็ยังอยู่
เราคงหวาดระแวงสงสัยอยู่รอบข้าง
ควายนางนั้นไปซื้อคอเรา และกระทำการปอง
ร้ายเราอยู่เนื่อง ๆ บัดนี้นางสาวมาดีตาย
แล้ว เราก็จะอยู่ไต่อย่างสุข ใครหนอร่าง
กระทำการถูกใจเรานัก
มัทนียา - การนี้ใครอื่นจะอาจทำเอาพระองค์
อุเทน - มัทนียาหรือ เมาปราสาทหาสาวมาดี
กับพวกเพื่อเรา.
มัทนียา - หม่อมฉันเองพระองค์
อุเทน - หากใครรักและหวังดีต่อเราเสมอควายนาง
ไม่มีแล้ว เราจะให้รางวัลแก่นาง ยังมีใคร
อื่นรวมงานกับนางบ้าง เราจะให้รางวัล
ควาย
มัทนียา - มีนางกาดี และนายมัทนียา คนคู่สาว
ของหม่อมฉัน
อุเทน - เราจะให้รางวัลแก่ทุกคน จงตามมารับ
โดยทั่วกันเถิด - ดีมาก... มัทนียา...
ทำดีดีมาก. A

มัทนียาพอรู้ว่าจะได้ความชอบ ก็เสนอหน้า

กลายเป็น

องก์ ๒๔

ฉาก ๘ ๑. ราชอุทยานของพระเจ้าอุเทน

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. อุเทน ๒. มัทนียา

๓. นางกาดี ๔. นางชาหลวง ของมัทนียา ทุกคนที่เคยแสดงตัว ๕. อ่าว (มัทนียา) ๖. บ่าวบ้านชายหิ้งจำนวนมาก และ ๗. ราชบุรุษ ๒ คน

เปิดกล้อง คนเต็มฉาก

เสียงดนตรีในฉาก (ตั้งแต่นวดยและ ๓ ถึง ๖) ดุซอวก
กันเป็นความว่า "ข้าพเจ้าพระนางมัทนียา" - "เรา

R 5062 B2

มากันทียา, อุเทน, ราชบุรุษเข้ามา
(ราชบุรุษมีอาวุธพร้อม) มากันทียาเสนอ

มากัน ~~ผู้~~ เป็นอาวุธของหม่อมฉัน

คนทั้งหลายสอดเสนอแคะความดีของตัวเอง หม่อมฉันอย่างนั้น อย่างนี้
เอะอะไปหมด

มากันทียา และพวกเสนอหน้าตกตลึง.

อุเทน - (เกร็ง - ยกมือให้คนเงยบ) ก็ละ (กับราช
บุรุษ) จงให้คนของเรา ชุกหลุมที่พระลานหลวง
มีความลึกประมาณ แล้วจงจับนางมากันทียา กับพวก
เหล่านี้ทั้งหมด มัดนั่งลงหลุม เอาดินร่วนกลบ เอาฟาง
เกลี่ยเบียดบน แล้วจุดไฟเผา เมื่อหนึ่งถูกไฟไหม้แล้ว
จงไล่เข้าด้วยเหล็กโล ทำให้เป็นท่อนและหาท่อนไม้ได้...
ฉะเพาะนางมากันทียาจงเชือดเข้าด้วยมีดอันคม แล้ว
เอาเนื้อนั้นสู่เตาไฟทอดน้ำมันจุจทอดจนม....

กลองเลื่อนเข้าโกลส มากันทียา - เห็น
ใบหน้าแสดงความกลัวสุดขีด

คนทั้งหลายที่เกลยเสนอหน้าตกใจ ร้องเอะอะ
กลัวความกลัว แต่หนีไม่ได้.... ราชบุรุษถืออาวุธอยู่.

กลายเป็น

องค์ ๒๕

ฉาก ๒ - แทบคันทันถูกเปลี่ยนให้อยู่ในลักษณะหลังจากไฟไหม้แล้ว

เวลา กลางวัน

ตัวละครและเครื่องแต่งกาย ๑. อุเทน ชุกเต็ม ๒. นางคอม ชุกเต็ม

เปิดกลอง แสดงสภาพของบรรทม ของพระนางสามาวดีหลังจาก
จากถูกไฟไหม้แล้ว.... แล้วอุเทนเดินเข้ามาใน
อริยบทเสราและเปลี่ยวใจ. (เมื่อครั้งยังมีชีวิต
อยู่ สามาสุดมกำไลข้อมือ และกลองเคยโกลส
ให้เห็น บัดนี้นางตาย กำไลนั้นคลุกอยู่กับเถ้า
ถ่าน)... ก้มลงหยิบกำไลของสามาขึ้นมาดู...
จากจุดนี้อารมณ์เริ่มรุนแรงขึ้นอีก... ร้องไห้
เสียใจหนัก.

อุเทน อธิษฐานในใจถึงนาง

คนตรีเริ่ม - เสรา
ชวนวังเวง

TAPE BII (18 sec)

อุเทน - (ตลึง)... สามาวดี... นางแก้วของข้า... ทำไม
นางจะต้องตาย... ตลอดชีวิตของนาง นางทำแต่
ความดี แล้วทำไมนางจึงไม่ได้ดีที่ตอบแทน... นาง
ไม่เคยบอกความเดือดร้อนให้ใคร... แล้วไหน...

๓๐ ธ.ค. - ๒๕๐๑

ดนตรีศักดิ์สิทธิ์คือการปรากฏตัวของนางคอม

๑ R. 11.๓๓, ๒๕.๐๓. ๕๖,
Bartok ด. ๗. ๒๕๐๑

กวนอิมพหุสกล

(๓๖)

ผู้ประพาศอยู่ในธรรมอย่างนางจะต้องเสียชีวิตแก่คนธรรมดา
อย่างนางมากันทिया...ทำไมธรรมจึงชนะธรรม....คราที่
ข้าพียงนางด้วยธนู ชัมมะคุมครองนางให้รอดชีวิต...แล้วทำไม
คราวนี้ชัมมะจึงไม่คุมครองนางอีก....ทำไม....ทำไม...

A. ดนตรีแสดงบรรยากาศศักดิ์สิทธิ์แล้ว เบาคล

นางคอม - ข้าแทนหาราช พระนางสามารถกับบริวาร ในบุรพชาติเคย
กลืนกันกรรมไว้ กล่าวคือสุเมโผพะระปัจเจกพุทธเจ้า (อ่านว่า บัด - เจ - อะ - พุด - ทะ - เจ้า).....
ได้ตกนรกหมกไหม้อยู่หลายพันปีแล้ว จึงมารับกรรมครั้งสุดท้าย
ในชาตินี้

อุเทน - ท่านทราบกรรมเก่าของสาวกกับบริวารได้อย่างไร

นางคอม - พระสมณโคดมทรงแสดงและหม่อมฉันได้รับฟังอยู่....
ข้าแต่พระองค์ แม้พระนางสาวกจะถูกไฟเผาเป็นเถ้าธุลี
แล้วแต่พระนางก็ได้ชื่อว่าไม่ตาย

อุเทน - เพราะเหตุใด.....

นางคอม - เพราะพระนางตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ไม่ลุ่มหลงอยู่ในก
กรรมแห่งการเวียนว่ายตายเกิด ดังพระนางมากันทियाผู้ประ
มาท ซึ่งแม้ไม่ตายก็เหมือนตาย....ส่วนพระนางสาวก
ปลงเห็นความตายเป็นธรรมดาแล้ว ไม่มีความขบถในภพนี้
แล้ว ความอยู่หรือความตายสำหรับนางจึงไม่ต่างกัน ทั้งนี้
ข้าพเจ้าจึงว่า แม้พระนางสาวกจะตาย ก็เหมือนไม่ตาย...

และให้พระโคตมพุทธเจ้า พระรัตนตรัย มีพระ
เสียง - สวดคำมัสการ ทอดถวายสวดสรรคณณ์ พระอริยสงฆ์
ที่มีคนบริและคนรับมาก ๆ (ภาษามคธ) ผิดพอ

— ชัน —

ภาพ(สไลด์) พระพุทธเจ้าปรินิพพาน (ระวางย่อใส่ให้ฝึก)

- พระพุทธเจ้าไสยาสน์ตงตะแคงขวา) มี ๒ ภาพ

ภาพในฉากเลื่อนหายไป

— ชัน กลายเป็น —

ภาพ (สไลด์) พระพุทธรูปที่สารนาถ

ชันแคปชั่น

" อปุปมาโท อมคํ ปทํ "

ความไม่ประมาท เป็นทางไม่ตาย

— กัสซอดท์ —

อ ว ส า น

ขอได้รับความขอบคุณ จาก - ชม ชาทรี

(๑๖)

ผู้ประพฤติดูในธรรมอย่างนางจะต้องเสียชีวิตแทนกรรม
อย่างนางมาคันทียา...ทำไมกรรมจึงชนะกรรม...ครั้งที่
ข้าพียงนางควยฉนุ จัมนะกุมกรรณนางให้รักชีวิต...แต่
ทำไมคราวนี้ฉมนะจึงไม่กุมกรรณนางอีก....ทำไม..ทำไม..

กณกรีกักกัถิธีคือการปรากฏตัวของนางคอม

กณกรีกแสดงบรรยายกาศกักกัถิธีแยกแล้ว เบาคลด

นางคอม - ข้าแถมหาราช...พระองค์จึงตอบคำถามของหม่อมฉันดังนี้..
ชายชู้หนึ่งชาคนตาย ๗ ถิ่นหนึ่ง แล้วหลบหนีจากอาณานิคม
ไปหยูกถิ่นหนึ่ง และ ๓ ถิ่นที่อยู่ใหม่ ชายชู้หนึ่งไปประพฤติด
กัถิธีจนเป็นที่เฝ้าพนันถือนของคนทั่วไป และยกย่องเป็นคน
ดีแล้ว ชายชู้หนึ่งอยู่มา ๒ ปี ก็ถูกกรรมการเมืองจากถิ่นเก่า
มาตามจับตัวในข้อหาเคยชาคนตาย ความเป็นดังนี้ พระองค์
ผู้อยู่ในยุติธรรมทรงเห็นชายชู้หนึ่ง ควรถูกจับหรือไม่

อุเทน - เมื่อชายชู้หนึ่งเคยทำผิด ก็ควรแล้วที่จะถูกจับ

นางคอม - ควยเหตุผลอันใดพระองค์

อุเทน - ชายนั้นเคยทำกรรมอันชั่วไว้

นางคอม - ก็กรรมอันดี... ชายนั้นก็ทำไว้มากอยู่

อุเทน - แต่กรรมดีกับกรรมชั่วเป็นคนละส่วนกัน

นางคอม - ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว โชหรือไม่ว่าพระองค์

อุเทน - โช แต่สามารดีไม่เคยทำกรรมชั่ว เหตุไฉนนาง
ต้องได้รับผลดังนี้เล่า

นางคอม - ชายชู้ชาคนตาย ทำกรรมอันชั่ว ยังไม่ได้รับผลชั่วทันที ...
มารับเอาตัว ๒ ปี ภายหลัง แม้กระนั้นก็ยังถือเป็นเร็วให้
เราได้เห็นประจักษ์ตาอยู่ กรรมชั่วและกรรมดีของชาย
ชู้มากน เกิดขึ้นและเป็นไปในชั่วชีวิตเดียว..... แต่ชีวิตดับ
แล้วเกิด เกิดแล้วดับอีก วนเวียนอยู่ในสังสารวัฏ....
บุคคลอันเคยสร้างกรรมชั่ว ไว้ในชีวิตก่อน และในชีวิตนั้น
ยังไม่ได้รับผลกรรมสนอง จึงอาจต้องมารับผลแห่งกรรมในชีวิต
นี้

อุเทน - สามารดีเคยสร้างกรรมไว้ในชาติก่อนหรือ

นางคอม - โชแล้วพระองค์

อุเทน - กรรมอันใดเล่า....

นางคอม - ในอดีตกาล เมื่อพระเจ้าพรหมทัตต์ ครองกรุงพาราณสี
วันหนึ่งทรงนำสามารดี และบริวารเด็ก ๕๐๐ คน ซึ่งได้เกิด
ในภพนั้น ไปเพื่อทรงเล่นน้ำในแม่น้ำ ๓ ที่นั้น สามารดี
กับบริวาร เล่นน้ำอยู่ตลอดเวลาแห่งวัน กรันขึ้นจากน้ำ
หนานัก จึงช่วยกันหาที่ถลนไป กรันพบคนชู้จากนรก

ก็ช่วยกันก่อไฟขึ้น ณ ที่นั้น เมื่อหญ้าไหม้ไฟไหม้แล้ว สามาวดีกับพวก จึงได้เห็น พระปรีเจ้าจะพุทธเจ้าของพระเจ้าพรหมทัตต์ ถูกไฟทรงไหม้อยู่.... และโดยกลั้วทรากศจะเป็นหลักฐานให้พระราชาทรงทราบ สามาวดีกับบริวารในภพนั้น จึงช่วยกันหาพื้นมาเผาทรากศพจนกลายเป็นเถ้าธุลี สามาวดีกับบริวารสร้างกรรมหนักเป็นมหันต์ดังนี้ จึงต้องรับผลแห่งกรรม ตกลงหมกไหม้อยู่หลายพันปี..... แล้วจึงมารับผลแห่งกรรมในชาตินี้ก็เป็นครั้งสุดท้าย

อุเทน - ทานทรากกรรมเก่าของสามาวดีและบริวารได้ไถ่อย่างไร

นางกอม - พระสมณโคตมทรงแสดงและหมกมันไถ่รับฟังอยู่....

อุเทน - สามาวดีและบริวารถึงพระรัตนตรัยเป็นที่ระลึกที่พึง แทนางและบริวารก็ไม่อาจพ้น ผลสนองแห่งกรรมไปได้....

นางกอม - สามาวดีและบริวารใช้กรรมเก่าไปแล้ว แก่กรรมใหม่ อันเป็นกรรมก็ยังมีผลอยู่

อุเทน - จะมีประโยชน์อะไรเล่า

นางกอม - หากหวังผลอย่างหยาบ ก็หวังสุข ในโลกีย์ กรรมก็ย่อมสนองผลแทนางในชาติต่อไป แต่เพราะสามาวดีหวังผลอย่างละเอียดปราณีต ก็หวังอมตะในโลกุตร และไต่ดำรงตนอยู่ในความไม่ประมาท สามาวดีจึงได้เป็นแล้วซึ่งอมตะ

อุเทน - เราไม่เข้าใจความซัดนี้.... ก็เมื่อสามาวดีตายไปแล้ว โฉนจึงว่านางเป็นอมตะ คือไม่ตาย

นางกอม - ข้าแถมหาราชความประมาทเป็นทางแห่งความตาย ผู้ใดประมาท ผู้นั้นก็คือ ผู้ตายแล้ว ผู้ไม่ประมาท แม้ตายแล้วก็เหมือนไม่ตาย

อุเทน - เรายังไม่เข้าใจอยู่....

นางกอม - ผู้ประมาท ย่อมหลงอยู่ในวิภวาทะคือวงกรรมแห่งการเวียนว่ายตายเกิด..... เมื่อเกิดทันทีก็ตายทันที แต่เพราะยังมีภาวะสืบเนื่องต่อกันอยู่ ะ เช่นความหนุ่ม สืบเนื่องจากความ เป็นเด็ก ความชราสืบเนื่องจากความ เป็นหนุ่ม เราจึงไม่เห็นว่าเป็นเด็กตายแล้ว หนุ่มตายแล้ว ตกเมื่อกำลังแห่งภาวะสืบเนื่องสิ้นสุด ไม่อาจสืบเนื่องจากความชราไปได้ก็เกิด เราจึงเห็นความชราตาย และเพ่งเรียกเอาว่าตาย.... มหาราชเข้าใจความนี้หรือยัง

อุเทน - เราเข้าใจแล้ว

นางกอม - ส่วนที่หมกมันกล่าวถึงพระนางสามาวดีว่าเป็นอมตะ คือไม่ตายนั้น ก็เพราะตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ไม่หลงหลงอยู่ในวิภวาทะ ถ้าเป็นแล้วจึงทางดับทุกข์ แห่งภวัตรสังเพื่อหาความสงบ

เสียจากวงกลมแห่งการเวียนว่ายตายเกิด พระนางจึงพ้นแล้ว
จากการเกิดใหม่ เมื่อความเกิดไม่มี ความตายก็ไม่มี พระนาง
สามารถจึงเป็นอมตะกว่าประการนี้

อุเทนเข้าใจ.....ปลงตกและเชื่อในกรรม
พระเจ้าอุเทนหันไปทางทิศพระพุทธรูปเจ้าประทับ
กระหม่อมนี้สักการ

เสียง - สวทนต์นัสการ ทอดถวายสวดสรณคมน์
ที่มีกนตรีและดนตรีมาก ๆ (ตามนามคอ)

ชอน

ภาพ(สไลด์) พระพุทธรูปเจ้าปริพพาน

ภาพในฉากเลื่อนหายไป

———— กลายเป็น ————

ภาพ (สไลด์) พระพุทธรูปที่สารนาถ

ชอนแคปชั่น

"อปปมาโท อมตํ ปตํ"

ความไม่ประมาท เป็นทางไม่ตาย

———— คือชอวลท์ ————

อ ว ส าน

ขอได้รับความขอบคุณ

จาก - ขม ชาตรี